

MACARTHUR: REIKIA BOMBARDUOTI PRIEŠO BAZES

DAUGIAU LIETUVIŲ ATVYKSTA I J. V.

Apie balandžio 20 d. laivu "General Sturgis" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai: Bludžienė, Marija, Jonas. Jie apsigyvens — 24 Grand Blvd., Binghamton, N. Y.

Brenčius, Kazimieras — 133 Seeley Ave., Kearny, N. J.

Daukšienė, Jadvyga, Biruta, Rūta — 273 Briarway Huntington Sta., L. I., N. Y.

Dumbrys, Aleksandra, Albina, Nijolė M. B., Vida A. T. — 68 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J.

Figoras, Evaldas, Erikas, Jonas — 74 Grove St., Ansonia, Conn.

Geležius, Irena, Vincas, Irene — 1311 E. 79th St., Cleveland, Ohio.

Janevičius, Vaelrija, Audrone — 350 Broadway, New York, N. Y.

Janušis, Juozas, Marija, Jack, Petras — 11343 S. Prairie Ave., Chicago 28, Ill.

Jurovas, Jurgis — 7272 So. Troy St., Chicago 29, Ill.

Jusinskas, Julijonas, Adelina, Julius, Editha, Irena, Zita — 113 N. 15th St., Melrose Park, Ill.

Kozikis, Juozas, Marta — 1448 Grange St., Philadelphia, Pa.

Lutrov, Tamas, Ina, Raymond — 684 E. 6t St., S. Boston, Mass.

Meikis, Michael, Else, Hans, Else — 5052 67th St., San Diego 5, Calif.

Sova, Algirdas — 5814 Bible Ave., Cleveland 3, Ohio.

Stakienė, Prane, Laima — 457 Suyden St., Brooklyn 27, N. Y.

Stankevičius, Zigmantas, Maude, Biruta, Kestutis — 3821 Elm St., E. Chicago, Ind.

Tolišius, Kathe, Marianne, Petras — 969 Park Ave., New York, N. Y.

Tučinskas, Vladas — 4616 S. Paulina St., Chicago, Ill.

Žemantauskas, Jurgis, Agota — 5704 Dibble Ave., Cleveland, Ohio.

Zilionis, Ignas — Aberdeen, S. Dak.

BALF Centras

Redaktorių suvažiavimas Washington

400 Jungtinių Valstybių redaktorių laiko suvažiavimą Washington, D. C. Vienas svarbiųjų klausimų, rūpinčių redaktoriams, yra spaudos laisvė — ypač Jungtinėse Valstybėse. Gresiančių jai pavojų "diktatorių" pasirodo ir federalių, ir valstybių ir savivaldybių valdininkų tarpe.

Redaktorių suvažiavimui buvo pasižadėjęs kalbėti ketvirtadienį prez. Trumanas. Jis tačiau pasižadėjimą atšaukė, pareiškęs, kad ta diena tegul bus visa gen. MacArthuro diena.

Bombonešio nelaimėje 1 pasigendama, 14 sužeistų

EL PASO, Tex. — Keturių motorų bombonešis nukrito ir sudegė neužilgo po to, kai pakilo oran. Vieno įgulos nario pasigesta iš karto, keturiolika kitų buvo sužeistų.

Kainos stabilizuojasi, sako Di Salle

WASHINGTON, D. C. — Kainų direktorius Di Salle ketvirtadienį pareiškė, kad poval kainos ima pasiekti stabilizacijos lygį. Tai reiškia, kad vienu kitu reikmeniu kainos dar kyla tai visame krašte, tai paskiruose punktuose, bet bendrai atrodo sustojančios dabartinėje aukštumoje.

Trumanas ketina paskirti naują algų tarybą

WASHINGTON, D. C. — Prez. Trumanas praėjusį antradienį pareiškė, kad jis paskirs naują algoms stabilizuoti tarybą, kuri turės teisę daryti rekomendacijas darbo ginčuose, sudarančiuose kliučių gynybos programai.

Prezidento patarėjų taryba rekomendavo naujos grupės paskyrimą 12 balsų prieš 4. Keturi pastarieji balsai buvo pramonės atstovų.

Prezidentas pareiškė, kad jis turi priimti rekomendaciją, kuomet ji pateikiama jam 3 balsais prieš 1. Tačiau spaudos atstovai užklausk prezidentą, ar jis mano, kad pramonė pasiūlys savo atstovus nominacijai į tarybą, kai jos atstovai prezidento patarėjų grupėje pasirodė naujos algų tarybos sudarymui priešingai. Prezidentas patarė jiems laukti ir žiūrėti.

Kongresmanas teisiamas

WASHINGTON, D. C. — Federaliam teisme nagrinėjama byla, kurią iškėlė valdžia respublikonui kongresmanui Brehm (iš Ohio). Ponia Clara Soliday, 75 metų, liudijo teisme, kad dirbdama sekretorės darbą kongresmanui ji gaudavo iš valdžios algą. Bet gavusi algą, kiekvieną kartą algos dalį turėdavo atiduoti kongresmanui Brehmui, kuris ją samdė. Kai moteriškė gaudavo algos pakėlimą, tai ir iš to priedo dalį pasiimdavęs kongresmanas, aiškino teismui moteriškė.

Iš valdžios ji pasiimdavo visą skirtą jai algą, o iškeitusi čekį turėdavo dalį algos atiduoti samdytojui, t. y. kongresmanui.

Komunistų oro jėgos Korėjoje padidėjusios

WASHINGTON, D. C. — JV oro jėgų atstovas šiomis dienomis pareiškė, kad kinai komunistai dabar turi pajėgumo išvystyti per 24 valandas tarp 500 ir 700 oro atakų pavienių lėktuvų ar didesniais lėktuvų skaičiais.

Kitaip sakant, kinų komunistų jėgos dabar gali per 24 valandas atlikti tarp 500 ir 700 oro misijų, kuomet praityje jos tegalėjo tokių misijų atlikti tik 250 iki 400 per 24 valandas.

Winona (Minn.) miesto vaizdas. Mississippi upėje, prie kurios yra tas miestas, vanduo pakilo 17 pėdų su viršum.

DAR TRIS VENGRIJOS KOMUNISTUS AREŠTAVO

NEW YORK, N. Y. — "Radio Free Europe" praneša apie areštą dar trijų svarbių Vengrijos komunistų vadų. Trys dabar areštuotieji skaitomi net svarbesniais už Clementisą, kuris buvo areštuotas Čekoslovakijoje.

Areštuotųjų vengrų vardai yra: Geza Losonszy, valstybės sekretorius premjero raštinėje ir Vengrijos darbininkų partijos teoretikas; Ferenc Donath, valstybės sekretorius agrikulūros ministerijoje ir komunistų partijos prezidiumo narys, ir Szilard Ujhelyj, visuomenės gerbūvio ministerijos departamentų viršininkas.

Areštas šių Vengrijos komunistų vadų, kurie visi buvo vice premjero Rokosi ir kitų Maskvos viršininkų draugai, iki šiol laikomas paslaptyste.

Donath paruošė žemės ūkio reformą Vengrijoje 1945 metais kartu su Imre Nagy, atvykusiu iš Maskvos. Ujhelyj, kaip departamentų viršininkas Visuomenės Gerbūvio ministerijoje, kontroliavo visą ministeriją ir visuomenės gerbūvio programą.

Nutarta suskaldyti I. G. Farben trustą

BONN, Vokietija. — Jungtinių Valstybių, Britanijos ir Prancūzijos aukštieji komisieriai painformavo vakarų Vokietijos kanclerį Adenauerį, kad yra paruoštas planas didžiuliam I. G. Farben trustui suskaldyti į devynis nepriklausomus vietus.

Farben trusto dekartelizacija buvo studijuojama ir palnuojama daugiau kaip 5 metus. Ji palies daugiau kaip 80 nuosimčių nuosavybės 169 kompanijų, kurias Farben kontroliavo.

Karo pavojus rimtas, sako gen. Ridgway

SENDAI, Japonija. — Karo praplėtimo pavojus didelis — pareiškė generolas Ridgway, kuris dabar eina J. T. komanduojo pareigas Tolimuose Rytuose. Jis neįvardijo, bet spėjama, kad generolas turėjo mintyje karo su rusais pavojų.

Mirė senatorius Vandenberg

GRAND RAPIDS, Mich. — Naktį į ketvirtadienį mirė Michigan valstybės senatorius Arthur H. Vandenberg. Iš gyvyų tarpo jis išsiskyrė sulaukęs 67 m. amžiaus.

Senatorius Vandenberg skaitėsi užsienio reikalų ekspertu ir užsienio klausimuose jo patarimų neretai ieškojo taip republikonų, taip demokratų vadovybė.

Keletą pastarųjų metų senatorius sirgo, o per paskutinius dvejus metus jam buvo padaryta keletas sunkių operacijų.

Jo laidotuvis rengiamos šeštadienį, balandžio 2 dieną. Pamaldos įvyks 2 valandą popiet Congregational bažnyčioje. Laidojimo vieta ketvirtadienį dar nebuvo parinkta.

Studijuojama kviečių dovana - paskola Indijai

WASHINGTON, D. C. — Senato užsienio reikalų komitetas studijuoja prezidento Trumano patarimą suteikti Indijai 2,000,000 tonų kviečių dovana, kuri Jungtinėms Valstybėms kaštų apie \$200,000,000.

Kaip dabar į dalyką šis senato komitetas žiūri, tai norima pasiūlyti šitoks planas: tegul Jungtinės Valstybės pusę minėtų kviečių duoda kaip dovana, o kitą pusę kaip paskolą Indijai. Norima reikalauti, kad paskolos daliai Indija sudarytų atitinkamą fondą ir jį vartotų produkcijai strateginių medžiagų, reikalingų Jungtinėms Valstybėms; kad taip pat vartotų šį fondą Indijos pramonei ir žemės ūkiui vystyti.

Sovietų Darbininkų Algos

Žiur. Apžvalga šios dienos "NAUJIENOSE" 4 pusl.

Veliasios žinios

— Kalbėdamas bendram JV kongreso posėdžiui, gen. MacArthur ketvirtadienį pasakė, kad jo pažiūroms Tolimųjų Rytų klausimais pritarė ir Washingtono kariniai vadai. Kai kurie senatoriai reikalauja patikrinti šį pareiškimą.

— Bendrai imant, kongresmanų nuomonės buvo palankios MacArthuro kalbai. Republikonai kongresmanai ypač ja gerėjosi.

— Daugelį klausytojų sujaudino MacArthuro žodžiai, kad "seni kareiviai nemiršta, jie dingsta". Žodžiai buvo tarti kalbą baigiant.

— Korėjoje ketvirtadienį komunistų jėgos traukėsi kone visame fronte. Tačiau sąjungininkų karo vadovybė nepaneigia naujos komunistų ofensyvos galimybės.

— Ketvirtadienį Britanijos laivynas neteko vilties išgelbėti narlaivio Affray 75 vyrų įgulą. Ketvirtadienį dar nesurado Affray.

Rusija bijanti vokiškojo "Tito"

BERLYNAS, Vokietija. — Vokietijos komunistų "stiprusis vyras" yra Walter Ulbricht. Maskva, sako pasiekią vakarų Berlyną pranešimai, prisibijo jo didelės ir vis stiprėjančios įtakos komunistų tarpe.

Todėl rusai padėjo suorganizuoti kitą komunistų grupę, kuriai vadovauja generolas Wilhelm Zaisser. Jei kartais Ulbricht suamnytų pasidaryti Vokietijos vadu, panašiu į Jugoslavijos Tito, tai gen. Zaisser mėgintų Ulbrichto žygius sulaukyti.

O šiuo metu tarp Ulbrichto ir Zaisserio frakcijų eina itin įtempta kova.

Protestuoja ginklų pardavimą Egiptui

LONDONAS, Anglija. — Britų parlamente ketvirtadienį pareikšta protestų dėl to, kad Anglijos firmos parūpina Egiptui sprausminių ir kitokių lėktuvų dalis. Tačiau valdžia, išlausiusi protestus, neprizadėjo lėktuvų dalių siuntimą sulaukyti.

AIŠKINO TOLIMŲJŲ RYTŲ PADETI

Karininkai jautė ir jaučia, kad jų rankos suvaržytos Korėjoje

Pašalinimas MacArthuro nejudina rusų dienraščio

MASKVA, SSSR. — Trečią dieną čia išėjo rusų valdžios dienraščio "Pravda" laida su vedamuoju, kuris svarsto gen. MacArthuro pašalinimą iš Jungtinių Tautų komandos Tolimuose Rytuose.

"Pravda" sako, kad MacArthuro pašalinimas nesudaro daugiau progų taikai Korėjoje atsteigti. Be to, "Pravda" pašalinimą aiškina taip: gen. MacArthur buvęs pašalintas iš ginkluotųjų Korėjos jėgų vadovybės ne tik dėl to, kad jis nepajėgė užkariauti visos Korėjos, bet ir dėl to, kad neįsiveržė Kinijon.

MacArthuro pašalinimo aiškinimas rusams visai prasilenkia su faktais, kurie amerikiečiams yra žinomi.

Keturių oro jėgų viršininkų konferencija

WASHINGTON, D. C. — JV oro jėgų viršausybė praneša, kad Washingtono ateinančių poros savaitių begiu įvyks Amerikos, Kanados, Britanijos ir Prancūzijos oro jėgų viršininkų konferencija. Jos dalyviai padarys apžvalgą progreso šioje srityje, kurį yra atsiekusios dalyvaujančios konferencijoje valstybės.

Nori greičiau padaryti sutartį su Japonija

WASHINGTON, D. C. — Prez. Trumanas paskelbė, kad Jungtinės Valstybės yra pasiryžusios padaryti Pacifiko sutartį su Australija ir Naująja Zelandija.

Tuo pačiu metu prez. Trumanas pareiškė šio krašto pasiryžimą paspartinti derybas su Japonija — nežiūrint gen. MacArthuro pašalinimo incidento.

Turi metodą traukiniams naikinti

TOKYO, Japonija. — Kapitonas Robert Martin (iš Tucson, Ariz.) sunaikino keturiolika komunistų traukinių Korėjoje. Jis net turi tam tikrą sistemą prieš traukinius atakuoti.

Kapitonas Martin sako: Kai skrisdami lėktuvu pastebėjot prieš traukinį, tai atakuokit jį iš šono ir stengkitės kulkosvaizdžio šoviniais pataikyti į katilą (boilerį). Jisai sprog, kulkosvaizdžio šoviniai pataikys, jei lokomotyvo inžinierius nesuspės valvulą atidaryti. O po to jau lengviau yra vagonus ir jų gabenamus krovinius sunaikinti.

JOHANNESBURG, Pietų Afrikos Sąjunga. — Dienraštis "Johannesburg Star" praneša, kad valdžia užgrybė Willy Messerschmittto planus didelei lėktuvų ir žemės ūkio mašinų įmonei statyti arti Johannesburgo.

WASHINGTON, D. C. — Vakar, bal. 19 d., gen. MacArthur kalbėjo bendram atstovų rūmų ir senato posėdžiui.

Buvęs Jungtinių Tautų komanduojujas Tolimuose Rytuose trumpais bruožais apibūdino padėtį toje žemės kamuolio srityje. Jisai nurodė svarbą, kad Formooz sala priklausytų žmonėms, kurie yra draugiški Vakarų valstybėms. Formoza, mat, yra lyg Pacifiko sargybos punktas.

Prisiminė Kiniją, kuri prieš šį šimtmetį buvo padrikęs kraštas. ChiangKaishekas, daugiau kaip kuris kitas kinas, suplakė šimtus milijonų kinų į vieną tautą. Dabar komunistai kinų tautinį jausmą panaudoja agresijos žygiams. O kada tauta, priskaitanti daugiau negu 400,000,000 gyventojų, persima agresijos jausmu, tai jau taikai susidaro pavojus.

Gen. MacArthur prisiminė ir Japoniją. Jis kalbėjo apie ją labai šiltai. Japonijoje, kai karą pralaimėjus, jis matė susiklausymą, pastangas priimti demokratines idėjas ir demokratine praktiką. Ir Japonija šia kryptimi dar žymia pažangą, aiškino generolas.

Kai dėl Korėjos, tai šiaurės korėjiečiai jau nugalėti. Šiandien kinų jėgos ten dominuoja. Kovoje su kinais sąjungininkų rankos per daug suvaržytos. Tai jautė nes jis vienas, gen. MacArthur, bet ir kiti kariai. Visos reikmenys priešams, net jų lėktuvai, atgabenami Mandžiūrijon. Čia jiems pavojaus nėra. Pav. priešų lėktuvai, kai pajunta pavojų, perskrenda Yalu upę ir jau yra saugūs. Bet Jungtinių Valstybių lakūnams draudžiama Mandžiūrijoje juos pulti.

Reiškiamas argumentas, kad reikia vengti karo su visa Kinija. Faktas tačiau yra, kad Kinija jau dabar visa savo jėga kovoja Korėjoje. O kai dėl Rusijos įsivėlimo į karą, tai tenka turėti mintyje galimumas, jomai paspartinti derybas su Japonija — nežiūrint gen. MacArthuro pašalinimo incidento.

Kai kas didelį dėmesį kreipia į talkininkus. Kai dėl Korėjos karo, tai ten svarbiausias jėgas sudaro dvi tautos: Jungtinės Valstybės ir Pietų Korėjos respublika. Ir tikrai jautriai kalbėtojas apibūdino pietų korėjiečių vaidmenį ir pasiaukojimą kare.

Kart kartėmis karštos ovacijos pertraukė gen. MacArthuro kalbą. Plojo dažniausia tik respublikonai.

Baigdamas savo kalbą, kuri užsitęsė apie 40 minučių, gen. MacArthur pasakė, kad jisai pasitraukia iš karo tarnybos, kuriai jisai atidavė 52 metus savo amžiaus.

Leidžia statyti gazolino stotis

WASHINGTON, D. C. — Valdžia nutarė nuimti suvaržymą statymui mažų gazolino stočių, kurios kaštuoja ne brangiau, kaip \$5,00.

E. KARDELIENĖS 20-TIES OPEROS DARBO METŲ SUKAKTIES PROGA

1. Pažvelgus į p. El. Kardelienės praeitį, į jos ryžtą ir kantų pasišventimą siekiant dainos meno, matome, kad jos gyvenimo kelias nebuvo lengvas. Ir jei ji savo tikslą atsiekė, tai tik savo rimto ir energingo pasiaukojimo dėka.

El. Kardelienės tėvelis Jonas Raciborskas dar jaunystėje, caristinės Rusijos laikais, privestas buvo apšviesti savo gimtąjį Bileišių kaimą, Rokiškio apskr., ir vykti į tolimą Kaukazą, kur Pietigorsko mieste atliko karo tarnybą. Baigęs tarnybą, jis vedė Marijoną Dubinskaitę ir apsigyveno Pietigorske. Ten gimė ir El. Raciborskaitė. Dar jos vaikystės dienomis jau buvo pastebėtas jos palinkimas dainai ir vaidybai. Paveldėjo ji, matyti iš tėvų ir meilę tėvų žemei, apie kurios grožį gamtą ir žmonių gerumą ji dažnai girdėdavo iš savo mamytės. Lietuva jai vaizdavosi kaip pasakų laimės šalis.

2. Deja, neilgai Raciborskams tenka džiaugtis laimingos šeimos židinių: negailėstinga mirtis atima šeimos tėvą—vyrą, palikdama nelaimingą našlę su trimis mažais vaikučiais likimo valiai.

Likusi be vyro ir globėjo, vargšė Raciborskienė palieka svetiname krašte tėvo — vyro kapą ir vyksta į gimtąjį kraštą. Likusi be vyro ir globėjo, vargšė Raciborskienė palieka svetiname krašte tėvo — vyro kapą ir vyksta į gimtąjį kraštą.

3. Nuo tada dar visai jaunutėi El. Raciborskaitėi prasidėjo nelengvas gyvenimo kelias, nes ji pradėjo savistovų gyvenimą. Audrų blaškoma ji vėl patenka į Rusiją. Petrapilyje ji lanko mokyklą ir tampa gailėstingoji seselė, kosmetikė ir masazistė. Tada palengvina sunkaus gyvenimo dienas. Gyvendama Petrapilyje, ji, kiek laiko leidžia, aplanko teatrus. Kai ji nueidavo į Marijos teatrą pasiklausyti Saliapino, Kipro Petrausko ir kitų, tai jai visa tai atrodydavo lyg saldi svajonė.

Pirmasis pasaulinis karas gražina jau gerokai gyvenimo patyrusią, nors amžiumi dar ir jaunutę, El. Raciborskaitę vėl į Lietuvą.

4. Čia ji gauna gailėstingos seselės darbą Zarasų ligoninėje ir uoliai dalyvauja Zarasų bažnytiniam chore, kuriam vadovavo p. J. Kardelis. Arčiau pažinęs El. Raciborskaitę, p. J. Kardelis pastebi jos gabumus vaidyboje ir gražią balso medžiagą bei įtraukia ją į aktyvesnį meno darbą.

Likimo buvo lemta El. Raciborskaitę ištremti už J. Kardelio. Akstinama savo įgimto talento ir padedama savo rūpestingo vyro, p. El. Kardelienės rimtai pasirūpinti ir vyksta į Kauno konservatoriją, kurioje ji tampa prof. V. Grigaitienės auklėtine. Sąžiningai tęsdama savo dainos meno mokslą,

1930 m. ji sėkmingai baigia konservatoriją. Tais pat metais konkurso keliu ji priima į Lietuvos Valstybinę operą. Joje nuosirdžiai atlikdama savo pareigą, ji sėkmingai 14 metų atlieka pirmąsias partijas (per 20 įvairių operų). Per šį laikotarpį, be savo pareigų Valstybinėje operoje, El. Kardelienė turi apie 500 koncertų ne tik Lietuvoje, bet ir užsieniuose, visur susilaukdamas gražiausių pasekmių ir širdingo įvertinimo.

O kiek daug dar būtų atsiektų užpelnytų laimėjimų scenos darbe, kiek dar kartų mūsų Lietuvos menininkai būtų galėję stebinti svetimuosius savo gabumais, jei ne tas nelemtas antrasis pasaulinis karas, taip negailėstingai palietęs žmones, taip žiauriai pažeidęs ir meno šventoves.

5. Klaikion nežinion, gelbėdami gyvybę, bėga tūkstančiai žmonių, jų tarpe ir menininkai.

Sitokio likimo lydimas, su skaudama širdimi aplėdžia Lietuvą ir El. Kardelienė, išsinešdama su savimi tik vargus kelias atsiektą tirtą — gražų ir vertingą kolaratūros balsą. Nebetenka kartoti tų klaidžių sąlygų tremtyje, netenka prisiminti tų Vokietijos griuvėsių, kuriuose mūsų tautos dalis rado užuovėją, nes visą tai atrodo per daug skaudu, kad būtų galima neparasti vilties ir skaistesnių rytojų bei išlaikyti nepažeistą ryžtą ateities darbams, kuriems neįmoniškos gyvenimo sąlygos, regis, jėgas turėjo galutinai pakirsti.

Vienok ne visus šio kliaukaus likimo našta prisilgė. Liko ir tokių, kurie, nežiūrint to, kaip sunku buvo žengti tremties keliu, vis dėlto savo pašaukimui nepanardino bevilni, bet kantriai ir patvariai tęsė savo darbą tam, kad parodytų svetimiesiems, ką gali lietuviai, būtent, kad jis vertas yra būti greta kitų kultūrinių žmonių.

6. Tokių tarpe buvo ir p. Kardelienė, kurių kantrus pasiryžimas ir tremties griuvėsiuose padedant kitiems menininkams, buvo pastatyta opera "Sevilijos kirpėjas", El. Kardelienė toj operoj atliko Kožinos partiją.

Savaime suprantama, kad neprabangiško gyvenimo ir lengvų sąlygų lydimas El. Kardelienė tremtyje, įvairiuose Vokietijos miestuose, turėjo per 100 koncertų, bet akstinama įgimto ir pamulto talento. Ji jautė pareigą suteikti meną ir muziką mylinčioms nors valandėlės ramesnio gyvenimo ir užsimiršimo klaidžių pergyvenimų.

1948 m. niūrią lapkričio dieną p. Kardelienė pasiekia Kanados žemę, kurion iš tremties atvyko, kaip ir daugelis lietuvių, tik laikinai, tik tol, kol į Lietuvą bus galima grįžti.

Kas pažino čia p. El. Kardelienę, tas pilnai įsitikino jos nuosirdumu ir maloniu būdu, nekalbant jau apie ją kaippo rimtą menininkę.

7. Toronte, vos trejeta mėnesių pagyvenusi, p. El. Kardelienė dainavo viešuose parengimuose, kur tik buvo prašoma, be jokio atlyginimo, nes ji kaippo nuosirdi lietuvių skaitėsi su parengimų tikslais. Iš Toronto išvykdam į Montrealį, ji surengė Poezo-koncertą su rašytoju P. Babicku. Koncertas praėjo su didžiausiu pasisekimu, palikdamas torontiečiams malonių įspūdžių.

Kenosha, Wis.

Neaiškus koncertas

Kenosha LDS, aiškiau ir be šifro tariant — lietuvių raudonųjų (pasivadinsiu darbininkais) susivienijimas, po nepavykusios prieš ketelą mėnesių ruoštos vakarienės, nutarė surengti koncertą. Koncertas, pagal jų skelbimus, turėtų įvykti balandžio mėn. 22 d. 1951 m. Kenosha Polonia salėje, jeigu nebus taip, kaip su vakariene kad buvo.

Koncerto programai atlikti pasikvietė iš Roselando Aido chorą, vedamą D. Yuden. Daugelis kenoshiečių mano, kad tas choras galimas daiktas, šokių tokių aidą išduos, bet prisibijo, kad po tokio aido gali susidaryti nemalonūs įspūdys.

Kiti galvoja, kad po neįvykusios vakarienos koncerto klausytojai, o gal ir vykdytojai, bus tuščiais pilvais, tai tik aidas ir turėtų būti. Rengėjai apie tai neduoda jokių paaiškinimų. Kaip ten bebūtų, padorus lietuvis ten nesiruošia eiti, tad ir nukentėti jam neteks.

—Jūsų Yla.

riam ji dar daug turės padirbėti, kol jis atgaus tikrąją, savo ir lietuvišką reikšmę. Nuosirdžiai Jus įvertinanti ir gerbianti.

Indrelių šeima

Garsinkitės "N-nose"

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINIŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ

Laikrodžių Patalis Specialisto Garantija

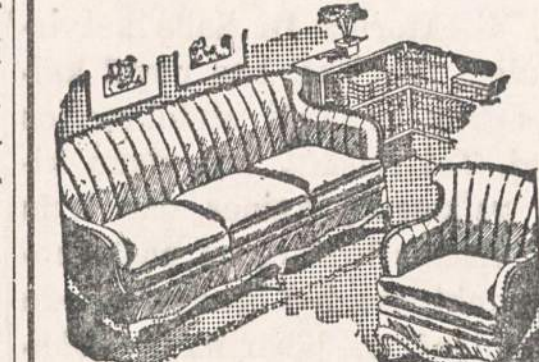
John A. Kass Duodama 1 metų Garantija

Lengvais išsimokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
(Tel. Lafayette 3-8617)

Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Isteigta 1915 metais

VISKO UZTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, saldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.

Žemos kainos, lengvi išsimokėjimai

DIDELIS PASIRINKIMAS Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEELY 3-4711

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel. Calumet 5-7237

Per 38 metus teisingai patarnauja parduodami aukštinis pirkinys, deimantus, šilubinius žiedus, laikrodžius Elgin, Longines—Wittnauer ir Bulova, ir rašomos masinėles. Kadangi Budrikas perka dideliais lotais tiesiog iš išdirbėjų, tai gali ir parduoti pigiau. Pirkėjai, pirkdami iš Budriko rašomas masinėles sutau po daug.

Televizijos aparatai žymiausių išdirbėjų su pilna garantija, kad veiks gerai.

The Clayton—20" rectangular tube. Mahogany console with doors.

16 colių setai po \$169.50 ir aukščiau.
17 colių televizijos setai po \$199.50
14 colių televizijos po \$149.50

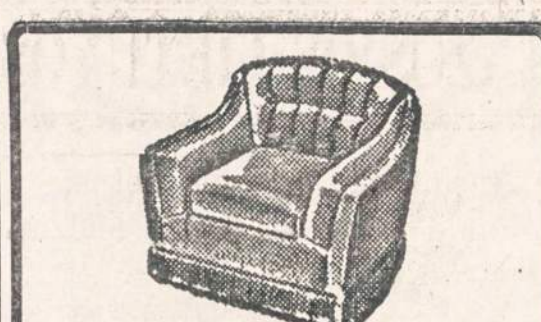
Radio-phonograph ir televizija, kruvoje, gražiam kabinete \$299.50
Maži radijos AM ir FM po \$49.50

Lengvais išsimokėjimais.

WCFL galingos stoties leidžiama lietuviška programa nedėlios vakarais 5:30 P. M., Chicagoje.

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30.

NAUJIENAS skaito beveik visi lietuviai, todėl toks gausus žmonių skaičius ir atsiliepia į skelbimus.

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PEČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išsimokėjimai.

Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Cor. 63rd and Justine

Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440
Išimtinai Malevos, Sienu Popieros ir Langams Uždangų Krautuvė. DIDELIS ISPARDAVIMAS EINA D A B A R !

Bergman's Medium Gloss Finish kiekvienam namui — dailiausių spalvų ir balta Kvort. \$1.60
Galiosna \$5.25
Bergman's Best Interior Gloss dėl virtuvų ir maudynių, balta ir vėliausiu spalvų. Special. Kv. \$1.60
Galiosna \$5.25
Bergman's Velvet Flat Oil Paint, plaukama — nėra geresnės, balta ir spalvota. Spec. Kv. \$1.25
Galiosna \$3.98
Aplankykit Bergman's ir gaukit draugišką patarimą kaip malevoti ir dekoruoti jūsų namus ekonomiškaus būdu. Popiera atpimuojiama Dykal. Pristatom dykal. Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440
Bergman's neturi jokių skyrių. Valandos: Atidara: Pirmadienį ir Ketvirtį, iki 9:00 vak. Antr., Treč., Penktad. ir Šeštad. iki 6 popiet.

Pavasarinė Gyduolė

Puplaiško Lapyr abata yra karti, bet yra geras ir sveikas tonikas viduriam. Vieni geria Puplaiško abata geresniam vidurių malimui, kiti vartoja Puplaiško nuo kosulio, persišaldymo, reumatizmo ir geltligės, inkstų ligų, kataro, kirmelių; kiti vartoja Puplaiško ir nuo džiovis. Puplaiško svaras yra \$2.50. Perkant mažiau 6 uncijos—\$1. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway, South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA

IS STOTTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos
Tel. HEmlack 4-2473
7121 So. Rockwell Street, Chicago 29, Illinois

DĖMESIO! Pirmą kartą Chicagoje Biržėnų Klubas rengia dainos ir literatūros VAKARĄ!

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSLANKYTI!
Vakaras įvyksta š. m. balandžio mėn. 21 d. šeštadienį
7:30 VAL. VAKARŲ
LIETUVIŲ AUDITORIJOS didžioji salė (3133 So. Halsted Street)

PROGRAMOJE: Operos solistė Alė Kalvaitytė, solistė Prudencija Bičkienė, poetė Orintaitė, muzikos prof. Vladas Jakubėnas skambins solo fortepijonu ir akompanuos solistėms. Rašytojai: Antanas Rukas ir Vladas Butėnas. Po programos—šokiai, grojant naujausias Amerikos ir Europos

melodijas žinomam Jurgio AKELIO orkestrui. Visą laiką veiks savas bufetas. Vakaro tikslas: paremti vienintelę lietuvių gimnaziją laisvajame pasaulyje.
ĮŽANGA SU TAKSAIS \$1.00.

BIRŽĖNŲ KLUBAS.

MAŽOSIOS LIETUVOS VIEVERSĖLIS

(Kristupo Lekšo mirties dešimtmečiui paminėti)

Ilgame savo istorijos kelyje lietuvių tautai teko pergyventi daug skaudžių laikotarpių. Tačiau tokio klaukaus ir šurpau laikotarpio, kaip paskutiniai vienuolika metų, tikrai dar nėra buvę. Tiesiog per daug tragiška, kad likimas lėmė mažai ir ramiai mūsų artimųjų tautai patekti į dviejų milijonų ir fanatiškai totalinių diktatūrų gimas... Ir kas besuskaitys tą gausybę tragedijų, kurias lietuvių tautai ir paskiriems jos nariams teko ir tebetenka pergyventi bei iškentėti?

Skandžiausia, kad per pastarąjį dešimtmetį mūsų tauta neteko labai daug pirmųjų prityrusių ir pasižymėjusių veikėjų iš visų gyvenimo sričių. Vienus jų tiesioginiai okupantai likvidavo ar išvežė į lagerius, kitiems gi visos mūsų tautą užgriuvusios nelaimės, kančios ir priepaudo pagreitino natūralią mirtį.

Štai šiomis dienomis sukako lygiai dešimt metų, kaip lietuvių tauta neteko žymaus ir didžiai nusipelnusio savo sūnaus

KRISTUPO LEKŠO. Tiesa, Didž. Lietuvoj jo vardas nebūvo plačiai žinomas, bet užtat vargu ar bebūtų galima surasti bent vieną tautinai susipratusių Mažosios Lietuvos lietuvių, kuris nebūtų girdėjęs Kr. Lekšo vardo ir nebrangintų jo plačios veiklos bei nuopelnų lietuvių bei.

Pirmiausia Kristupas Lekšas savo tėvynėje plačiai išgarsėjo kaip populiarus liaudies poetas, tuo atžvilgiu kiek primenant Didžiosios Lietuvos liaudies poetą M. Jovara. Abiejų jų sukurtos dainos pasklido po Lietuvą ir buvo plačiai dainuojamos: vieno Didž. Lietuvoj, kito—Mažoj Lietuvoj. Daugelis tų Lekšo dainų buvo išspausdinta Mažosios Lietuvos lietuviškojo spaudos: Tilžės, Klaipėdos ir kitų miestų laikraščiuose. Autorius buvo pasirinkęs simbolišką VIEVERSĖLIO slapyvardį, kuriuo jis ir pasirašydavo po savo dainomis. 1919 metais jis Vievėrsėlio vardu išleido atskirą savo dainų knygėlę, pavadintą "RŪTŲ VAINIKĖLIS", į kurią buvo surinkta nemaža dalis jo ankščiau laikraščiuose spausdintų dainų. Ir iš tikrųjų Kr. Lekšui tinka tas Lietuvos laukų Vievėrsėlio vardas. Jo dainos yra paprastos, ne tiek jau tobulo stiliaus ir formos, bet jos žavėdavo žmones savo lietuviškai liaudišku nuosirdumu, artimumu.

Be šių dainų, Kr. Lekšas yra sukūręs daug religinio pobūdžio eilėraščių, oracijų ir įvairiausių eiliuotų pasveikinimų įvairioms progoms. Anais laikais jo gyvenamoj apylinkėj, galima sakyti, neįvykdavo joks svarbesnis įvykis, į kurį jis nebūtų pakviestas ir, pagal vietos papročius, nebūtų paskaitęs tam įvykiui paminėti ir pagerbti jo specialiai parašytų eilių. Ypač jam teko dalyvauti daugely vestuvių ir per jas iškilmingai eilėmis sveikinti jaunavedžius, linkėti jiems laimės, ir kartu priminti jų lietuviškumą. Visa tai Kr. Lekšo vardą dar labiau išgarsino ir sudarė pagrindą plačiai jo

vėlesnei veiklai kaip visuomenininko ir politiko.

Kristupas Lekšas buvo gimęs 1872 m. rugpjūčio 31 d. Strilių kaime, Tilžės-Ragainės apskrityje. Jo tėvai buvo pasiturintys ūkininkai, turėję didesnę kaip 100 margų ūkį. Jau besimokydamas pradžios mokykloje, Kristupas rodė žymų gabumų. Baigus tą mokyklą, mokytojai patarė jam toliau mokytis, bet jo tėvai nesutiko, nes norėjo, kad vienintėlis jų sūnus liktų savo tėviškėj ir paveldėtų gražų jų ūkį. Tad taip Kristupui ir nebeteko išeiti aukštesnių mokslų. Tačiau tai nesutrukdė jam savamoksliskai įsigyti didelį išsilavinimą, nes iš visur jis stengėsi semtis sau žinių. Kurį laiką lankė vakarinius kursus ir vėliau ypač daug skaitė įvairiausių knygų. Ypatinai jis pamėgo lietuviškas knygas, kurių nemažai tuomet išleisdavo net trys gana nemažos Maž. Lietuvos spaustuovės: Mauderodės, Reylaenderio ir vėliau Jankaus bei Jagomastų. Jaunąjį Kristupą labiausiai žavėdavo lietuviškieji eilėraščiai, kurių daugybė jis buvo atmintinai išmokęs. Reikia manyti, kad jų įtakoj jis ir pats pradėjo eiliuoti, teturėdamas tik 16 metų amž.

Apie savo pirmąją kūrybą vėliau jis taip pasakojo bičiuliams: "Laukuose beardamas, vieną vagą išvaręs, parašydavau eilutę. Taip ligi vėlyvo vakaro visos mano mintys jau būdavo ant popierio". Taip laukuose, vievėrsėliui akompanuojant, sukurtas dainas jis pradėjo siuntinėti lietuviškiems laikraščiams, kurie jas dažniausiai dėdavo į pirmąjį puslapį, išpuošdami dar visokiais apvedžiojimais. Tuo būdu Kr. Lekšas susipažino artimiausiu su lietuviškų laikraščių redakcijomis ir vis labiau įsitraukė į tautinį lietuvių darbą tuometinėj Prūsij Lietuvoj. Tas suvedė jį į sąlytį su žymiais anų laikų Maž. Lietuvos politikais: M. Jankum, dr. Gaigalaičiu, Steputaičiu ir kitais. Ypač aktyviai jis dalyvavo 1912 m. Prūsijos rinkiminėje kampanijoje, norėdamas, kad lietuviai išrinktų savo atstovus į Prūsijos parlamentą.

Kartu Kr. Lekšas buvo visos eilės lietuviškųjų organizacijų aktyvus veikėjas. Mažai būdavo anais laikais Maž. Lietuvoj tokių tautinių parengimų, kuriuose Kr. Lekšas nebūtų dalyvavęs. Jis būdavo ir nuolatinis vadinaujų Rambynų lietuviškųjų švenčių dalyvis. 1912 m. tai progai jis parašė savo gražų patriotišką eilėraštį "Kur kalnas Rambynas lyg sveikindams moją", kuris ten buvo viešai perskaitytas.

Praėjus pirmajam pasauliniam karui, ir Mažajai Lietuvai atsivėrė naujos galimybės. Iškilę galimybė abiem Lietuvos dalim susijungti į vieną naują atgimusią valstybę. Energingieji Maž. Lietuvos lietuviai veikėjai ypač aktyviai suskato veikti. Ir čia Kr. Lekšas matome tų veikėjų pirmosiose eilėse. Jis buvo vienas iš aktyviųjų Maž. Lietuvos Tarybos veikėjų. Ši Taryba labai anksti pasiuntė savo slap-tą trijų asmenų delegaciją, kurioj dalyvavo ir Kr. Lekšas, į Kauną, prašyti Lietuvos vyriausybę prijungti Klaipėdos kraštą prie Lietuvos respublikos. Tas jų noras kiek vėliau buvo įvykdytas tik ginklo ir lietuviško pralieto kraujo pagalba.

Po 1923 m. sausio 15 d. Kr. Lekšas energingai prisidėjo prie Klaipėdos krašto valdymo. Jis du kartu buvo Direktorijos narys, buvo nuolatinis Klaipėdos krašto šeiminio narys. Kr. Lekšas buvo visuomeninės ir tautiniai politinės Maž. Lietuvos lietuvių partijos — Mažųjų Ūkininkų Susivienijimo — organizatorius ir ilgametis šios partijos atstovas Klaipėdos krašto seimelyje ir kitose organizacio-

se. Jam teko pergyventi ir atremti daug priekaištų, kuriuos Klaipėdos vokiečiai darydavo Lietuvos vyriausybei. Žodžių sakant, jam visą laiką teko rūpintis viso Klaipėdos krašto politika, o tai buvo tikrai nelengvas uždavinys, atsižvelgiant į nuolatinę intrigas ir didelę parumą, kuri Klaipėdos vokiečiai kams plaukė iš anapus Nemuno.

Be savo politinės veiklos, Kr. Lekšas kaip ir ankščiau aktyviai dalyvavo lietuviškųjų organizacijų veikloj, ypač šaulių sąjungoj ir mūšinėje Maž. Ūkininkų Susivienijime. Taip pat jis daug rašė spaudoj, skaitė paskaitas, darė pranešimus ir kt.

Vieną pačių skaudžiausių momentų Kr. Lekšui teko pergyventi 1938 m. kovo mėn. 22 d., kai Klaipėdos kraštas jėga buvo vėl atplėštas nuo Lietuvos. Po to Kr. Lekšui teko susilaikyti daug grąsinimų ir pagiežos nuo aršiųjų nacių. Tai dar labiau pakenkė jo žymiai nusilpnėjusiai sveikatai, nes jau ankščiau jis buvo susirgęs nugarkaulio paraližium. Kr. Lekšas mirė 1941 m. kovo mėn. 30 d. Klaipėdos miesto ligoninėje ir buvo palaidotas balandžio mėn. 4 d. Laugalių kapinėse. Į jo karstą buvo įdėtos ir 4 jo parašytos lietuviškos knygos.

Dabar Kristupo Lekšo, to neužmirštamo Vievėrsėlio, to antrojo lietuviškojo Stradelio, gintinius laukus vėl mendo sve-timosios kojos, dar brutalesnės negu vokiškųjų militaristų ir imperialistų. Tikėkime, kad netrukus ateis laikas, kai jo kapas

bus išlaisvintas ir lietuvių tautai, visoms audroms praėjus, dar turės galimumo jo nuopelnus Lietuvos respublikai ir lietuvių tautai linkamai įvertinti.

Kristupas Lekšas

Kur kalnas Rambynas lyg sveikindamas moją,
Kur mūsų Nemunas per lanką banguoja,
Kur tamsiosios girios lyg šlamšamos šneka,
Kur Jūra, šėsupė į Nemuną teka.
Kur mūsų prabočiai gyvenę yra:
Čia mūsų tėvynė, graži Lietuva!

Kur karta vargingi žvejų tik kiemeliai,
O šiandien per miera jau gražūs miesteliai,
Kur dar iš senovės lietuvių viens kalnas
Senasis Rambynas mums liks y' valnas,
Apieiros akmuo kur stovėjęs yra:
Čia mūsų tėvynė, graži Lietuva!

Broliai ir sesės, rankas pasiduokim!
Ant kalno lietuvių vienybės sustokim!
Uždegkim ak meilę kožnam i tėvynę,
Ir tuom pagaminkim geresnę gadynę.
Taisyta grožybės gamtos dyvinos,
Dėl gero tėvynės ir mūsų tautos.

Daug yr' atlikta, daug atlikti dar reikia,
Kačieg mūsų priešai ant mūsų ir keikia;
Mokinkim ir prieša, kad kitoks pastotų,
Kad mūsų ganbingo veikimo atbotų;
Priešinga širdis kad pastotų rami
Ir mūsų tėvynei nauda būt tuomi.

Racine, Wis.

Linksmas vakaras

Ateinantį sekmadienį, balandžio 22 d., 4 val. Sokol Hall, 1625 Racine St., Racine, Wis., įvyksta linksmas vakaras-parengimas. Bus vaidinama keturių aktų komedija "PARINKTIEJI ŽMONĖS", kurią stato Kenosha Liet. Tremt. Scenos Mėgėjų Kolektyvas. Režisuoja P. Jarienė.

Programai pasitaigūs šokiai, kuriems gros A. Puro vedama kapela. Veiks turtingas bufetas su lietuviškais užkandžiais ir gėrimais.

Visi vietos ir kaimyninių kolonijų lietuviai yra šiuo maloniui kviečiami gausiai parengime dalyvauti ir gražiai su susirinkusiais laiką praleisti.

Jėjimas tik 50 centų.

—Rengėjai.

Aukštai ten padangėse sklendž debesėlis,
Žemai čion srovingsai vėl tek Nemunėlis;
Pirmasis iškilęs nor' laisvas keliauti,
Antrasis—nor' kalną Rambyną paplauti.
Rambynas apsodintas, bus tvirtas, negrius,
Tėvynė iškelta, laisva bus, neužsi!

1913 m.

Paimta iš "Rūtų Vainikėlio".

PRANEŠIMAS

NORTH SIDE.—BALF 4-to Skyriaus sandėlis priima drabužius, ke-nuotą maistą, muilą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų namas, 1641 Wabansia Ave.

PASITIKEKITE PATYS SAVIM!

Nemėginkite tikrai vienos rūšies
... palyginkite jas visas!

Ne taip kaip kiti, mes visai neprašome, kad jūs išmėgintumėte tikrai mūsų rūši. Mes sakome... palyginkite PHILIP MORRIS... sulyginkite PHILIP MORRIS... padarykite PHILIP MORRIS sprendimą prieš bet kurią nors kitą cigaretę!

Tada pasirinkite sau geriausiąją!

Išmėginkite šį bandymą!

Paimkite PHILIP MORRIS — ir bet kurią kitą cigaretę ir padarykite tik štai ką:

1 Uždeikite vieną kurią cigaretę. Patraukite—neįtraukite—ir l-e-t-a-i išleiskite dūmus pro savo nosį.

2 Dabar padarykite visiškai tą patį su kita cigaretę.

ATKREIPKITE DĖMESĮ, KAD PHILIP MORRIS YRA TIKRAI MAŽIAU ERZINANTI IR TIKRAI SVELNESNĖ!

Atminkite...

BE CIGAREČIU HANGOVER

(HENGOUVER)

reiskia DIDESNĮ RŪKYMO MALONUMĄ!

CALL FOR PHILIP MORRIS

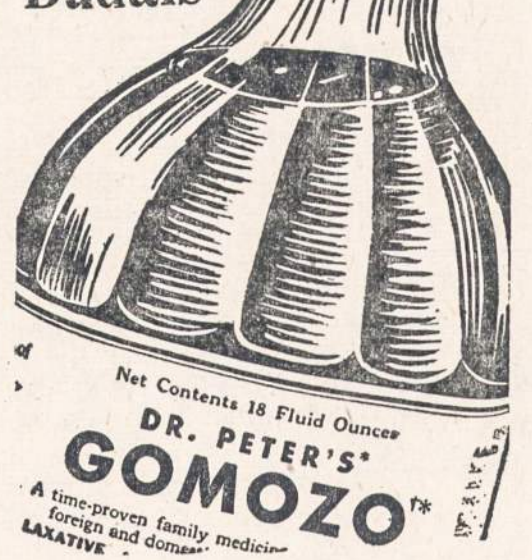

ŠI GYDUOLĖ

Gelbsti

3

Būdais

1 Dr. Peter's Gomozo teikia greitą, švelnią, smagią pagalbą nuo užkietėjimo ir tokių simptomų, kaip galvos skausmas, nevirškinimas, nemiga, apetito stoka, gazi dėl ram-baus vidurių išvalymo.

2 Dr. Peter's Gomozo tai laiko įrodytas pilvui tonikas.

3 Dr. Peter's Gomozo išskleidanti orą veikla palengvina surugusį, gausų išpuštą, netvarkų pilvą.

Gomozo yra išsiskirianti formulė — sudėtis — (ne vienos ar dviejų) — 18-kos Gamtos žolių, šaknų ir botanikos medžiagų — įrodanti veiklumą daugiau kaip 80 metų. Išbandyk ją šiandien ir pamatys, ar ji yra kaip tik jums reikalinga gydytojas. Gausk Gomozo savo kaimynystėj arba pasiųsk reikalavimą mūsų specialaus susipažinimui pasiūlymo.

SIŪSKIT ŠI "SPECIAL PASIŪLYMO" KUPONĄ—DABAR
□ Idėtas \$1.00. Atsiųskite man apmokėtą reguliarią 11 uncių bonką GOMOZO.
□ C. O. D. (išlaidos pridėtos.)

Vardas.....
Adresas.....
Pašto Ofisas..... Dept. 670-43A

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
2501 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
256 Stanley St., Winnipeg, Man., Canada

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.

Ofiso valandos: kasdien nuo 9 — 6 vakarais, išskyrus trečiadienį. Seštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Saukite: YARDS 7-7381.

DEL GERIAUSIO MAŽO ORKESTRO
"BILE KUR" ŠAUKITE
BEN PAVIS
Summit 865-M-1
Pavis bus kas penktadienį
Kitty Kat Lounge
2332 SO. KEDZIE AVE.

CONRAD PHOTO STUDIO
(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės. Visų rūšių nuotraukos. Moderniškai įrengta su Hollywood šviesoms.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840

Enterprise QUICK-DRI FLOOR ENAMEL

Enterprise Quick-Dri Floor Enamel is unusually beautiful and exceptionally tough! It defies traffic, abuse, and scrubbing — use indoors or out, on wood, linoleum, or cement. Make your selection from our many handsome floor colors.

BRIDGEPORT HARDWARE AND PAINT STORE
(The Stanmat Corporation)
3214 SO. HALSTED STREET
Chicago 8, Ill.
CALUMET 5-4667

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIE-NAS.

ŠI SEKMADIENI,
Balandžio 22 d.
3:30 val. po pietų
SOKOLŲ SALEJE
(2337 So. Kedzie Avenue)
Linksmas 4 veiksmų komedija

Gyveną Kartą draugai

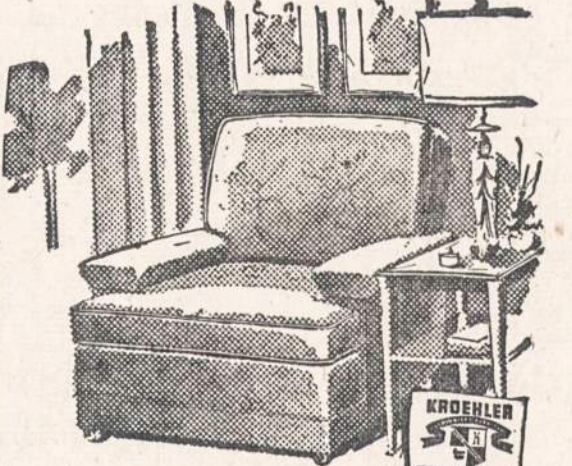
VAIDINA:
Z. Kevalitytė, R. Matulevičiūtė, J. Monkutė, O. Petravičiūtė, J. Balutis, A. Brinka, K. Ozelis, P. Mačys, ir Stasys Pilka.

Paruošė STASYS PILKA ir BRUNO VE SOTA

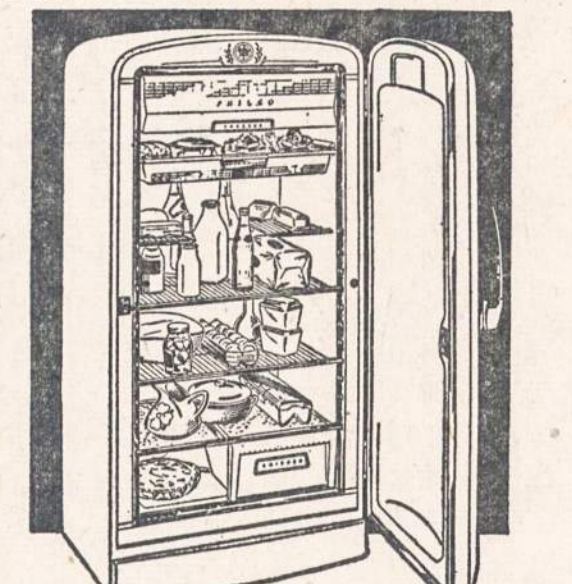
Po vaidinimo ŠOKIAI J. BYANSKO orkestrui grojant. IR LINKSMAS POBŪVIS!

Baikite savo kančias
arthritis, reumatizmo, skausmus, raumenų įtampą, košėimą su šiomis slaptonomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2 — (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, artrito bei lumbago daugelio dekingų žmonių.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Ar-bata teikia greitą rezultatą skilvio ligose. Puikiai luosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesic SALVE — (\$1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.
Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose ap-tiekose ir Wieboldt krautuose.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois. Dept. D.

NAMŲ BALDAI

Parlor setai, kėdės, stalčiai, stali- mai, dinettes, dining room setai, kilimai, karpetai, lėmos, miegamojo kambario setai, sofos, komodės, dreseriai, matrasai, springai ir studio sofos.

Šaldytuvai, skalbiamos mašinos, prosymo mašinos, dulkių valytuvai, siuvamos mašinos, Air conditioning Units, gaminiai pečiai, elektriniai pečiai, aliejiniai ar angliniai pečiai, klejankės.

Didžiausias pasirinkimas abiejose Budriko Rakandų Sandėliuose.

Langvos išmokėjimo sąlygos.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
3409 SO. HALSTED STREET
Tel. YARDS 7-3088

Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakare. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 vakare. Sekmadieniais uždaryta.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAanal 8-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išsiuntymą: 5c.
Viena kopija 30c.
Savaitė 5c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinės Valstybės, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienio:
Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAanal 8-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Sen. Vandenberg

JAV senatorius Arthur H. Vandenberg, iš Michigan valstybės, kuris užvakar mirė, buvo konservatyvus republikonas, bet tvirtai rėmė tarptautinę Roosevelto ir paskui Trumano užsienio politiką. Jisai buvo vienas iš svarbiausiųjų kūrėjų tos viršpartinės politikos, kuri po Antrojo Pasaulinio Karo palaipsniui pasikeitė iš pataikavimo ir nuolaidų Sovietų Rusijai į vis labiau tvirtėjantį pasipriešinimą bolševikų imperializmui.

Prieš karą sen. Vandenberg buvo izoliacininkas. Jisai kovojo prieš Wilsono Tautų Sąjungą, priešinosi neutralumo akto pakeitimui ir ginklų siuntimui Anglijai, balsavo prieš "lend-lease" planą. Bet kai Japonija puolė Jungtines Valstybes Pearl Harbor bazėje ir hitlerinė Vokietija su fašistine Italija paskelbė karą Jungtinėms Valstybėms, Vandenbergas persimetė į "internacionalistų" pusę. Nuo to laiko jo įtaka kongrese ir visame krašte labai pakilo. Jisai pasidarė autoritetu, su kuriuo turėjo skaitytis ir administracija, ir opozicija.

Velionis dėjo daug vilčių Jungtinėms Tautoms, kaip įrankiui tarptautinei taikai palaikyti. Jisai tvirtai tikėjo "moralinės jėgos" galybe, manydamas, kad šita jėga suvaldys bolševikinę Rusijos agresorius. Tokį savo įsitikinimą jisai išreiškė įvairiose savo kalbose JAV kongrese ir tarptautinėse konferencijose.

Vasarą 1946 m. Paryžiuje susirinko pirmoji po karo Taikos Konferencija. Amerikos delegacijai vadovavo tuometinis valstybės sekretorius James Byrnes. Įsivėlęs į aštrius ginčus su Rusijos ir jos satelitų atstovais, jisai atsisaukė į sen. Vandenbergą, prašydamas jį tuojau atvykti į konferenciją ir padėti jam kovoti su agresingais Stalino įgaliotiniais. Prieš pat išvykstant Vandenbergui į Paryžių Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas gavo prągą su juo pasimatyti.

Nuskrūdę lėktuvu iš Chicagos į Grand Rapids, senatoriaus rezidencijos miestą, ALT Vykdomojo Komiteto nariai drauge su keliais kitais lietuvių veikėjais aplankė senatorių ir ištisą valandą kalbėjosi su juo apie Lietuvą, kurią pavergė Rusijos bolševikai, ir apie būdus ją išlaisvinti. Vandenbergas pasisakė nuoširdžiai simpatizuojąs lietuvių troškimams, bet Paryžiuje Lietuvos klausimas vargiai beiškilsias; o jeigu būtų iškeltas, tai jisai, sen. Vandenberg, neleistų priimti jokio susitarimo, kuris pažeistų Lietuvos teises, kaip nepriklausomos tautos.

Bet ateis laikas, tęsė senatorius, kada Jungtinėms Valstybėms teks pačioms prabilti apie laisvės grąžinimą Lietuvai — gal būt, tai įvyksia prie naujos administracijos Washington (Vandenbergas turėjo viltį, kad 1948 m. laimės rinkimus republikonai). Paklaustas, kokių kelių, jo nuomone, Lietuva galės būti išlaisvinta, jeigu Jungtinės Valstybės, kaip galima numanyti iš jo pareiš-

kimų, nenori statyti jėgos prieš bolševikų jėgą, senatorius atsakė, kad išeities reikia ieškoti Jungtinėse Tautose; jisai pats pasiūlęs įdėti į J. T. statutą vieną posmą, kuris duoda galimybę kelti klausymus dėl praecityje padarytų tai arba kitai tautai skriaudų, kurių pasekoje kenčia tarptautinės taikos reikalas. Štai šitą kelią, sakė senatorius, ir teks panaudoti, kai ateis patogi valanda prabilti tarptautiniame forume apie bolševikų pavergtą Lietuvą.

Bet jeigu Rusijos valdžia nepaisys Jungtinių Tautų balso, — kas tada? Tada, karštai pareiškė senatorius, pasaulio organizacija viešai pasmerkia Rusiją, ir tokia rezoliucija bus priimta visų tautų balsais prieš vienos Rusijos su keturiais ar penkiais jos satelitais! Kaip Rusija galėtų atsilaukiyti prieš pasaulio "moralinę jėgą"?

ALT Vykdomojo Komiteto nariai, mandagioje formoje pareiškę savo skepticizmą, kad totalitarinė diktatūra nusilenks "moralinei pasaulio jėgai", atsisveikino su senatorium ir palinkėjo jam laimingos kelionės. Kitą rytą jisai išskrido į Paryžių.

Velionis turėjo geriausių norų, bet Rusijos bolševizmo esmė jam, kaip ir milžiniškai daugumai Amerikos žmonių, tada dar nebuvo aiški. Per paskutinius dvejus trejus metus sen. Vandenberg, deja, sunkiai sirgo. Jau trejdamas, jisai padėjo įkurti Š. Atlanto Bėdro apsigynimo sąjungą. Gyvenimas jam parodė, kad prieš bolševizmą kovoti vien tik moralinėmis priemonėmis nepakanka.

Jisai būtų galėjęs dar daug gero padaryti kraštui.

APŽVALGA

SOVIETŲ DARBININKŲ ALGOS

Rusijos valdžia neseniai išleido pranešimą apie ketvirtosios "piatilietskios" pasiektus rezultatus, pasigirdama, kad Sovietų Sąjungos gamyba dabar esanti 73 nuoš. didesnė, negu 1940 m. Kiek ir ko pagaminama, ji nepasakė ir taip pat visai nutylo apie gyventojų būklę — kokios fabrikų darbininkų algos, kiek maisto produktų ir kitų prekių jie nusiperka savo uždarbiais, kokios pajamos valstiečių, ir t.t.

Kovo mėnesį Sovietų valdžia paskelbė įvairių prekių nupigimą apie 10—15 nuoš. Dėl to buvo daug pasigyrimų, kad žmonių gyvenimas Stalino "rojuje" einąs geryn; bet faktų apie tai, koks jisai yra, ir tada nebuvo paduota. Todėl užsieniečiai gali apie tuos dalykus tikėtis spėlioti, pasiremami seniau skelbtomis Sovietų skaitlinėmis ir imdami dėmesin tuos algų kėlimo ir prekių nupigimo "nuošimčius", kuriuos skelbė valdžia.

Sitoki apskaičiavimą padarė žinomas rusų ekonomistas (gyvenąs Jungtinėse Valstybėse) S. Švare žurnale "Socialističeskij Vestnik".

Jisai stengėsi surasti, kokios yra nominalinės Rusijos darbininkų algos ir kokios yra jų tikrosios algos. Nominalinė alga tai — kiek pinigų darbininkas uždirba. Bet skaičius uždirbamų rublių dar nieko

nepasako, jeigu neparodoma, kiek prekių tais rubliais galima nupirkti. Suma prekių, kurias darbininkas gali įgyti savo uždarbiu, yra tikroji jo alga.

Švare sudaro, kad darbininkas arba tarnautojas Sovietų Sąjungoje šiemet uždirba vidutiniškai 430 rublių ir mėnesį. Palyginti su 1940 m. tai 27 nuoš. padidėjimas, o palyginti su 1938 (paskutiniiais prieš Antrąjį Pasaulinį Karą) metais tai — 49 nuoš. padidėjimas.

Tačiau per tą patį laiką daugelis gyvenimo reikmenų pabrango daugiau, negu 37 arba 49 nuoš. Ruginė duona pvz. pabrango 100 nuoš., cukrus 138 ir 222 nuoš., jautiena 18 ir 66 nuoš., druska 860 nuoš., pienas 33 ir 75 nuoš.

Ir tai, nežiūrint tų kainų nukapojimų, kuriuos valdžia paskelbė!

Tikrosios darbininkų algos šiandien Sovietų Sąjungoje yra žemesnės, negu bet kurioje Vakarų Europos šalyje, jau nekalbant apie Ameriką ir Australiją. Uždarbiams palyginti įvairiose šalyse rašytojas sudarė algų lentelę, pažymėdamas vidutinio SSSR darbininko tikrąją algą skaičium 100. Štai kaip ta lentelė atrodo:

Vidutinis atlyginimas už valandą darbo 1950 ir 1938 m.
1950 m. 1938 m.
Sov. Sąjungoje 100 100

Italijoje	171	108
Vengrijoje	193	121
Austrijoje	200	158
Francūzijoje	221	283
Čilėje	264	108
Vokietijoje	271	213
Holandijoje	271	187
Suomijoje	280	204
Airijoje	329	183
Šveicarijoje	329	204
D. Britanijoje	443	193
Švedijoje	450	250
Danijoje	521	304
Kanadoje	557	358
Norvegijoje	600	283
J. Valstybėse	714	417
Australijoje	764	383

Kaip matome, Rusijos darbininko uždarbis nepadidėjo per paskutinius 12 metų, tuo tarpu kai visur kitur, išimant tik tai vieną Francūziją, jisai žymiai pakilo; kai kur pakilo daugiau negu dvigubai — pvz. Čilėje, D. Britanijoje, Norvegijoje.

Francūzijoje realiai (tikrieji) darbininkų uždarbiai šiandien žemesni, negu 1938 m. Tuo išaiškinamas Francūzijos darbininkų nepasitenkinimas, pastūmėjęs juos į komunizmo glėbį. Tai ne tiek "draugo" Thorezo nuopelnas, kiek godžios francūzų buržuazijos.

Tos skaitlinės rodo, kad arčiausia prie nuskurdusios Rusijos stovi Italija. Jos darbininkų uždarbiai 1938 m. (po 15 metų fašizmo) buvo tik tiek 8 punktais aukštesni, negu Sovietų Sąjungoje. Tai irgi pasako, kodėl milijonai italų pakrypo į komunizmą. Tačiau Italijos darbininkų būklė paskutiniu laiku gerėja ir to pasekų matome: komunistų partija skaldosi ir silpnėja — ir kaip tik pramonės centruose.

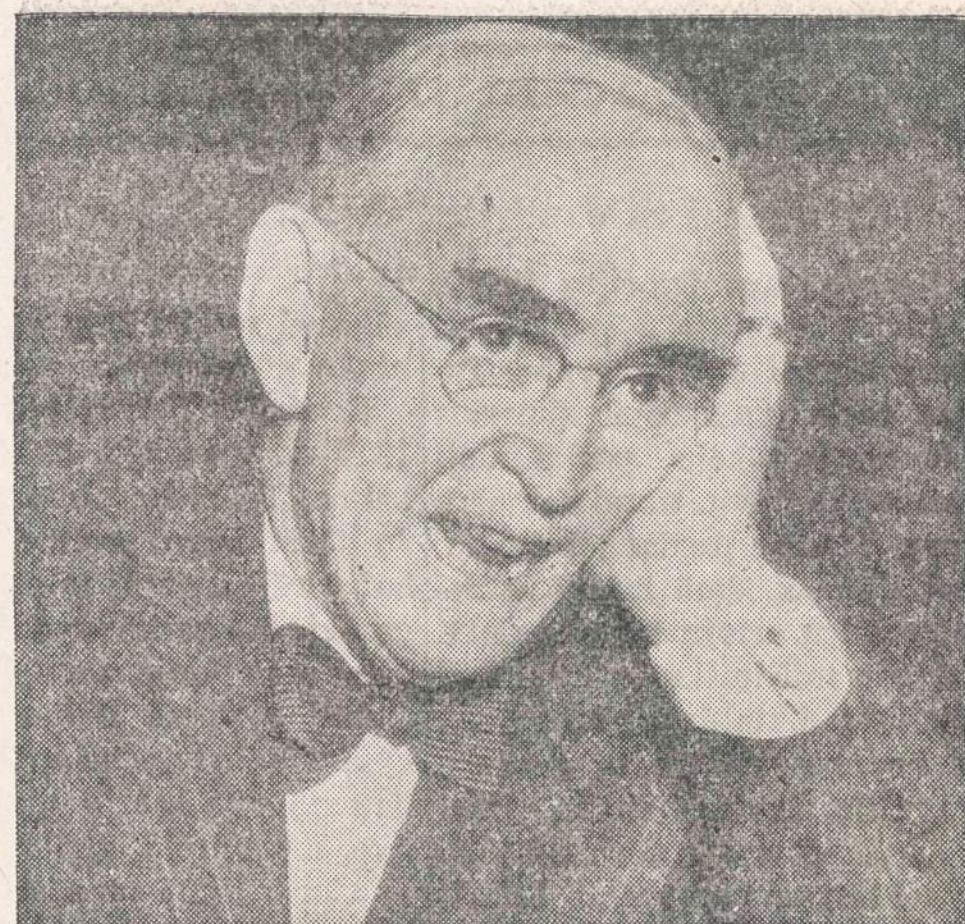
Britanijos darbininkų uždarbiai yra beveik puspenkto kartą aukštesni, negu Rusijos; Amerikos darbininkų — virš septynių su viršum kartų aukštesni. Šių faktų akivaizdoje, ar ne juokinga, kad Maskvos diriguojami komunistai bando "mokyti" Anglijos ir Amerikos darbininkus, kaip reikia kovoti su savo išnaudotojais?

Tačiau vyriausias faktas, kuris krinta į akį, pažvelgus į tą lentelę, yra tas, kad Sovietų Sąjungoje po 33 metų komunistų viešpatavimo darbininkų gyvenimo lygis yra žemiausias iš visų pramoningųjų šalių, ir per paskutinius 12 metų šioje srityje nepadarė jokios pažangos!

Akli fanatikai gali to nematyti, bet pasaulis nėra aklas.

GARSIEJI SOVIETŲ ŽURNALISTAI

Ilya Erenburg ir David Zaslavsky šiandien yra žymiausi — ji komunistų žurnalistai Sovietų Sąjungoje. Niekas taip nemoka šmeižti Jungtinių Valstybių ir garbinti "leninizmą-stalinizmą", kaip juodu. Polit-

Sen. Arthur H. Vandenberg mirė Grand Rapids, Mich., sulaukęs 67 metų amžiaus.

ANTANAS PLESKYS

IŠLAISVINKIME LIETUVĄ

(Tęsinys)
Turint galvoje, kad Amerikoje (USA) gyvena apie 1 milijonas senųjų lietuvių ateivių ir apie 25 tūkstančiai naujųjų ateivių, tai toji numatytoji Lietuvos išlaisvinimui surinkti suma yra tiesiog ubagiška. Jei senieji lietuviai ateiviai, kurie jau yra gerokai praturtėję, Lietuvos išlaisvinimui paaukotų nors kaip ubagui po dešimtuką, tai jau turėtume 100 tūkstančių, o naujieji ateiviai jei nuo galvos paaukotų tik po 4 dolerius arba jei kiekvienas dirbantysis paaukotų po 10 do-

lierių, tai turėtume antrą šimtą tūkstančių dolerių ir savo dydžiu nuo atskiro asmens toji auka netinka pavadinti auka lietuvių tautos išlaisvinimui, bet auka ubagai. Geros širdies žmogus net ubagai daugiau paaukoja. Gėda mums lietuviams, tiesiog gėda prieš kitas tautas, kad mes savo tautos laisvę prilyginam ubagai.

(Bus daugiau)

Vis didesnis naujai atvykusių tremtinių skaičius užsisako NAUJIENAS, nes įsitikino, kad jos skelbia daugiausia žinių apie lietuvių tautos laisvės kovas ir gyvenimą Amerikoje.

biuras jiems už tai gerai užmoka.

Bet Rusijos tremtinių leidinys "The Challenge" primena, kad tų dviejų žurnalistų "įsitikinimai" nevisada buvo tokie, kaip dabar.

Leninas parašė 1910 m. filosofinio turinio veikalą "Materializmas ir Empirio-Kritizmas", apie kurį Erenburg atsiliepė šitaip:

"Visada nuostabus! Visada teisingas! Čia dar viena revoliucinio bolševizmo pergalė! Po ilgų ir skausmingų pastangų jisai pagimdė septynių mėnesių vaisių, kuris atnešė iš motinos yšciaus ir šį pasaulį platų 1,200 puslapių filosofinį veikalą ir davė pasauliui žinių apie savo pasirodymą storu balsu su rikdamas: "Šalin Machą ir Bogdanovą!"

O štai ką rašė Leninas apie Zaslavskį:

"Laikraščiniai šmeižai ir insinuuacijos rankose tokių niekšų, kaip Zaslavsky, tarnauja, kaip įrankis politinėje kovoje." (Lenino veikalų rinkinys, t. 21, p. 94)

"AMERIKA" SUSTOJO

Brooklyno katalikų savaitraštis "Amerika", savo balandžio 13 d. laidoje, praneša, kad "šis 'Amerikos' numeris yra paskutinis". Jisai susiliejo su "Darbininku", perkeltu į Brooklyną iš So. Bostono.

Prieš trejus metus "Amerika" buvo sustojusi, netekusi palatpų name, kuris perėjo į kito savininko rankas, atsisakiusio atnaujinti nuomos sutartį.

NORMAN THOMAS JUGOSLAVIJOJE

Amerikos Socialistų partijos pirmininkas Norman Thomas, grįždamas iš Indijos, užsuko į Jugoslaviją ir ketina praleisti tenai porą dienų.

Thomasui, žinoma, įdomu patirti, kaip laikosi Tito valdžia, atsimetusi nuo Maskvos. Jisai pats vienu laiku buvo toli nukryps į "kairiąją" — ir suskaldė Amerikos Socialistų partiją, remdamas mažumos diktatūros idėją. Rusijos bolševikai Thomaso neįsileistų į savo kraštą.

DR. A. GARMUS

NEMUNO PAKRANTĖMIS

(Tęsinys)

— Dovanok man, Jognieškėla, kad aš tave apleidau, — pasakė Petras. — Vis negalėjau pamatyti, o pas tave nenorėjau eiti... Norėjau vis daugiau pinigų uždirbti ir tave pamti.

Taip aiškinosi Petras, išliedamas savo apgailestavimą, jausdamas, kad visgi jis irgi yra kaltas. Jognieška tylėjo. Ji jautė jai padarytą nepataisomą skriaudą.

— Lai tau Dievas dovanoja, o aš visuomet, — pasakė Jognieška, kiek sumišusi ir nežinodama, kaip čia jai elgtis.

Moters širdis, nežiūrint į padarytas dideles skriaudas, visuomet nuolaidesnė. Ji greičiau tas skriaudas užmiršta ir jas atleidžia, dovanoja.

Petras visą laiką dirbo prie botų. Jis net savo nuosavą botą įsigijo ir Nemuno akmenis vežiojo į Kauną. Petro tėvas gyveno vienišas. Vienas pats negalėjo visko apdirbti. Ukis susmuko.

Vieną sykį išsivėdė jis savo arklius į mišką paganyti. Kol arkliai miške ganėsi, jis atsigulė šlapijoje vietoje po eglę ir užmigo. Namų parjojęs pajuto, kad jį šaltis krecia, kosulys, šonų diegia, kraujais kosėti pradėjo. Atėjęs kuopos felčėris, caro kariuomenėje tarnavęs, pasakė:

— Sunkus plaučių uždegimas... Reikia bankas statyti, o svarbiausia — kunigą parvežti.

Petro tėvas, sunkiai susirgęs, prisiminė sūnų. Kaimynams, jį aplankiusiems, jis pasakė:

— Negerai padariau, kad Petrą išvariau. Dabar nei sūnaus, nei marčios... Aukščiausias mane, matyt, nubaudė...

Kaimynas, pasikinkęs geriausius arklius, skubiai parvežė kunigėlį, jauną vikarą. Kunigui išvažiavus, Petro tėvas susirinkusiems gryčioje kaimynams pasakė:

— Pakvieskite mano Petrelį... Aš jam dovanuoju... Lai ženipjasi, kad ir su Jognieška... Taip ir jaunas kunigėlis patarė padaryti. O jums, brangūs kaimynai, turite pasakyti sudiev... aš mirsiu.

Petro tėvas greitai mirė. Petras grįžo namo, bet rado tėvą jau mirusį.

Petras, sutvarkęs laidotuves ir palaidojęs tėvą, vėl nuvyko pas tą patį kleboną paduoti užsaką. Jis klebonui padėjo aukinę dešimtrublę. Šį kartą klebonas Petro net poterių nepaklausė.

Greit įvyko Petro su Jognieška vestuvės. Po vestuvių abudu ėmėsi tvarkyti tėvo apleistą ūkį. Jognieška buvo gera šeimininkė, o Petras nuo ryto iki vakaro rūpinosi gyvuliais, lauko darbiais ir kitais reikalais.

Po kelių metų Petro Šalnos ūkis buvo pats gražiausias visam Viršūžiglyje. Visa nelaimė buvo, kad juodu vaikų neturėjo. Bet ir čion Petras su Jognieška rado išeitį. Juodu paėmė auginti pamestinukę. Jognieška ir Petras suprato, kad tokiais pamestinukais reik susirūpinti ir juos globoti. Taip juodu išaugino pamestinukę — labai gražią mergaitę. Atsirado kitas toks benkarčiukas — pamestinukas gražus berniukas.

Petras su Jognieška nutarė juodu sutuokti, ir jiems paliko ūkį.

NAUJI KAIMAI, BET SENI ŽMONIŲ VARGAI

Gražios buvo mūsų girios. Didžiulis plotas jų tęsėsi per kelias mylias skersai ir išilgai. Nuo Piliuonės-Tursono iki Vaišvydavos, nuo Dobilių — iki Šilėnų. Pats didžiausias tų girių plotas priklausė caro valdžiai. Šalia valdžios buvo dvarų miškai. Iš vienos pusės — Danacija, priklausė Bačkininkėlių dvarui, iš kitos pusės — didžiulis plotas, kuris priklausė Dvareliskų dvaro ponui. Iš trečios pusės prie Pažaislio, Laumėnų miškas priklausė Pažaislio dvarui. Bačkininkėlių ir Pažaislio dvarų savininkai buvo buvusieji caro generolų palikuonys. Jie buvo tikri degeneratai, tikri bepročiai. Jų tėvai gavo šiuos dvarus už sukilėlių lietuvių "Kraukzmečio" — 1830 m. numalšinimą. Trečias ponas — Dvareliskų savininkas — buvo lenkas iš Varšuvos Jarasevičius — Horosewicz. Visi jie valdė tuos lietuviškus dvarus ir miškus, laikė kumečius, o aplinkiniai eidavo savotišką baudžiavą. Jie vasaros metu už ganiavus, už pievas turėdavo atidirbti didelį skaičių dienų. Aplinkiniai gyventojai turėjo labai mažą žemės arba visai jos neturėdavo. Dažnai tik vieną trobelę pasistatė ant svetimos žemės. Vienintelė išeitis ir buvo amžinai vergauti dvarė. Vienas kitas šiaip taip patekdavo į Ameriką. Vėliau toks iš Amerikos prisiųsdavo "šipkartes" ir pinigų kitiems savo broliams, seserims išvykti taip pat į Ameriką.

Fortų komendantas apie 1889 m. pirmiausia liepė iškirsti visą mišką nuo pakalniškių, Laumėnų ir Šlienavos. Gražus šilas kirvio ir piūklo liko paguldintas,

ir Nemuną suplukdytas. Visas miškas Nemuno vasaros metu plaukė į Prūsus. Gaila buvo žiūrėti, kaip Lietuvos miškas nyko. Liko tik smėlynai, saulės ir vėjo sėjami ir akėjami. Kitoje Nemuno pusėje taip pat buvo iškirstas didžiulis Pažaislio miško plotas. Liko tik nedidelis pušyno plotas prie pat Pažaislio vienuolyno. Iškirstos vietos pavirto į savotišką Sacharą: vėjas sėjo ir akėjo, caro laikais čion rusų kariuomenė atlikdavo pratimus. Ten, kur kryžiai buvo prie medžių prikalti, tie medžiai liko, gal dar ir šiandien jie stovi.

* * *

Apie 1896 m. Dvareliskų ponas pardavė žydams pirklams ir savo mišką. Kokių trijų šimtų hektarų miško plotas, kirvio kertamas, piūklo piaunamas, atsigulė ant žemės. Didžiuliai rąstai buvo vežami prie Nemuno kranto. Iš jų padaryti sieliai atsidūrė Prūsų žemėje. Nuo Dubravų iki Šilėnų po 5 metų liko tik kelmynai ir šakos.

Miško upeliai Gervėnupis, Jackupis ir mažas Dubravas — išdžiūvo. Jie jau negalėjo pasiekti per Dvareliskų ir Samilų dvaro laukais upelių — Nemuno.

Dvareliskų ponas varšavekas nemokėjo net lietuviškai kalbėti. Jis tik "polskai ir ruskai" galėjo susikalbėti su vietiniais gyventojais. Kas norėjo, galėjo atvažiuoti čia, į Kelmynus šakų, šakalių prisikrauti ir vežtis namo. Maikų, kuro, ypač tolimiesiems nuo miškų gyventojams labai trūkdavo. Čia atvažiuodavo pasimalkauti gyventojai iš Taurakienio, Piliuonos, o kai kada net nuo Pakuonio ir Patrakienų — už 2—3 mylių.

(Bus daugiau)

K. GIRVILAS-MATUSEVICIUS

JUOZAS BALČIŪNAS-ŠVAISTAS

Nuotykinga gyvenimo istorija

60 metų sukakties proga

Šio šimtmečio pradžios laikais dauguma mūsų šviesuomenės buvo skiriama vienai vienintelei profesijai — kunigystei. Tokie buvo laikai ir tokie supratimai. Į kitas profesijas išėjo tik tų laikų inteligentų jaunimas arba jaunimas, nepaklūsęs tėvų valiai ir nuėjęs savo paties pasirinktu keliu. Iš to radosi to laiko mūsų inteligentija kiek margsnė, turėjo specialistų įvairiose srityse, ir nepriklausomą Lietuvos valstybę kuriant jau buvo tam pasiruošusių žmonių.

Rašytojas Juozas Balčiūnas skyrėsi iš daugumos. Jis iškilo viršun visai savarankiškai; vien savo veržlios dvasios nešamas ir savo įgimtais gabumais pasikliaudamas. Jo tėvai niekur jo nesuntė, niekur jo ne-skyrė, jis pats rinkosi sau kelią, ieškojosi priemonių ir lėšų.

TĖVŲ ŠEIMA

Balčiūnai buvo Rokiškio miesto beturčių šeima. Tėvas buvo stalius statytojas: uždarbiavo statydamas apylinkės gyventojams trobesius, dirbdamas namų baldus bei reikmenis. Motina uždarbiavo skalbimu. Viso priaugančiųjų buvo penki: trys berniukai ir dvi mergaitės. Tėvo būta tylaus, bet kieto, išvermingo charakterio. Būdamas daug ne namie, jis nė neturėjo progos kurios įtakos šeimoje daryti. Tik motinos prašomas, parodydavo savo valią, sudrausmindamas vaikus ar juos net nubausdamas. Tokia vaikų auginimo tvarka nuvedė į šeimos dramą: jauniausias sūnus kartą pasipriešino tėvo valiai, net grasinimu pareikalavęs tėvą jo neištirti ir po to pasitraukęs iš šeimos, jį daugiau niekada negrįžęs. Lietuvos nepriklausomybės kovų laikais tragiškai žuvęs Vaitkuškėse, prie Ukmergės, eidamas karininko pareigas. Motina buvusi gyva ir šnėki. Buvusi gera katalikė, bet šalia to buvusi pilna įvairių prietarų ir tikėjimų ir burtus ir galias. Turėjusi geras atsargas visokių šaknelių, žolelių, raistelių, jais tikėjusi, apie juos mielai šnekėdavusi, pasakodavusi. Pagal savo tėvus buvusi balsinga dainininkė ir giesmininkė ir savo vaikus versdavo giedoti, ypač advento ir gavėnios metu.

Antrasis Balčiūniukas, vengdamas karviavimo rusų caro armijoj, buvo pasitraukęs Amerikon. Gyveno Detroito, buvo pasiturįs, bet, per daug pasidavęs alkoholiui, mirė per ankstyva mirtimi. Dvi seserys buvusios išeikėjusios Lietuvoj, o dabar jų likimas nežinomas.

Čia paduoti daviniai rodo, jog rašytojui jo gimtieji namai ar tėvų šeima kurios nors įtakos palikti negalėjo, nebent tik tai, ką jis gavo iš savo tėvų būdo ir kraujo natūraliai; o tai turėjo būti tėvo valia ir gabumai, o motinos gebėjimas pasakoti, fantazuoti.

RASYTOJO JAUNYSTĖ

Rokiškio pradžios mokykla, pagal 1905 m. revoliucijos dvasią, sukilo prieš savo mokytoją rusą Archangelškį. Jis buvo išvartytas, jo vieton pakviestas kitas. Ta proga ir vyriausiasis Balčiūniukas stojo "reformuoto" mokyklon. Kai caro kazokai grąžino rusų valdžios tvarką, senasis mokytojas taip pat grįžo ir norėjo B. iš mokyklos išmesti, bet, gavęs B. motinos rublį, vaiką paliko, o pavaras išdavė jam baigimo pažymėjimą, nors vaikas mokykla veik nieko nepasinaudojo.

1905 m. revoliucija Rokiškyje pasireiškė ne tik mokykloje. Veikliausias revoliucionierius ten buvo Jurgis Smolskis. Jis suorganizavęs miestely demonstraciją ir eiseną, kurios priešakyje caro policijos viršininkas turėjęs nešti raudoną vėliavą. Atvykę kazokai Smolskio neradę, tik jo tėvas gulėjęs ant krosnies. Tą jie išnešė lauk, o namus sudaužė atgabentose artilerijos sviediniais. "Iš armotų sugriovė", sakydavo žmonės.

Pirmutinis B. siekimas mokslo buvo mėginimas išmokyti virėjo amato. Dabar rašytojas juokais pažymi, jog tai buvusi teisinga idėja. Esant išmoksintam virėjui, dabar, esą, jam būtų lengva gauti gerą darbą ir nereikėtų naktimis šluotos traukti. Kai buvo bažnyčios tarnas B. tėvas, gavo klebono rekomendaciją, ir berniukas buvo priimtas į grovo Przedzieckio rūmų virtuvę mokiniu. Toliau buvo siekiama, kad grovas duotų jam stipendiją ir išsiųstų į Varšuvą, į virėjų akademiją, bet re-

voliucija tuos siekimus sutrukdžiusi. Kadangi tėvas buvo stalius, tai B. turėjo tėvui tame darbe padėti, ir dėl to kadaį anksčiau buvo kilusi mintis eiti Daugpilyje mokytis stalius amato.

1906 m. B. buvo pakviestas į Gryvą (Daugpilio priemiestį) zakristijono pareigoms. Su juo ten nuvyko ir visa Balčiūnų šeima špitolninko ir klebonijos panaktinio pareigoms.

1905 metais, kaip žinome, grąžino lietuvių tautai spaudą lotynų raidėmis. Gryvoje buvę gaunami naujai pradėję eiti laikraščiai "Vienybė", "Šaltinis" ir kiti. B. "Vienybėje" rado Jono Jablonskio straipsnį apie Panevėžio mokytojų seminariją; jame buvo pasakytos sąlygos į ją įstoti. Jam tiko, kad priimami jaunuoliai iki 22 m. amžiaus ir kad duodamas stipendijos ir bendrabutis. B. užsidėję karštu noru tapti mokytoju; tuoj rašo Jablonskiui laišką, pavadina jį direktorium ir prašo padėti įstoti į tą mokyklą. Jablonskis atrišęs, paaiškinęs, jog jis nesąs direktorius, o tik mokytojas, ir atsiuntęs seminarijos programą. Ruošimosi egzaminams metu seminarijos programa buvusi pakeista, ir Juozas nuvažiavęs egzaminų neišlaikęs. Kitais, 1910, metais stoja iš naujo, išlaiko egzaminus ir gauna stipendiją.

Prasidėjo naujas gyvenimo laikotarpis: užmirštos tapo stalius ir virėjo amato idėjos, intasi tikro sistemingo mokymosi, ruošimosi mokytojo darbu.

KETVERI METAI SEMINARIJOJ

Įstojęs į seminariją, B. Jablonskio jau neradęs. Jis buvo už per didelį lietuvišką veikimą iškeltas ir nutremtas į Rusiją. Jo vietą seminarijoje užėmė Ivan Ivanovič Sofronov, Lietuvos rusas, mokėjęs lietuviškai visai įmanomai, bet mokyti seminaristų nieko nemokęs; duodavęs ką lietuviškai paskaityti ir už tai rašydavęs penkiukę. Kiti dalykai, imant ir pedagoginius ar metodinius, seminarioj buvo gerai pastatyti; mokytojai buvę geri ir savo darbu pasiaukoję. Direktorių Lavrov, pasak B., buvęs itin savo pareigoms atsidėjęs. Jis skiepė seminarištam caro misijos idėją surusinti Lietuvą.

Jablonskio palikimas seminarijoje buvęs visada gyvas. Nors lietuvių seminaristų buvę tik 25% (vėliau % buvęs dar sumažintas), didžiama studentų buvo atsiumčiama iš Rusijos anos misijos tikslais. Bet lietuvių būrelis buvęs veiklus ir laikęsis konspiracijos. Svarbiausi jų uždaviniai buvę sekti lietuvių spaudą, kartu ir valdžios draudžiamąją (kaip socialistinę "Ausrinę"), ir vartyti toliau Jablonskio pradėtusius vertimus. Ten atsiradę "Visuomenės įniamiai", "100 apsakymėlių iš gyvulių gyvenimo" ir pan. Lietuvių susirinkimai buvę daromi labai slapta. Kadangi kiekvienas išėjimas iš seminarijos bendrabučio buvo sekamas, tai lietuviams savybėje buvo galima susitikti tik pamaldų proga. Žiemą naudodavęsi lietuvių šeimų butais: Frankaičio, Pašakarnio ir kt., o vasarą — kapinėse arba miške. Susirinkimuose buvę pranešama ir apie lietuvių studentų veiklą Petrapilyje, Maskvoje ir kitur; su jais ryšį laikę Kuliukas ir Vireliūnas.

B. paduoda ir seminaristų lietuvių pavardes: Jurgis Kubilius, plk., Šiauliu m. ir apskr. viršininkas, Ant. Vireliūnas, kalbininkas, Silvestras Pašakarnis, Petras Miševičius, Kuliukas (paskendęs Nemune), Urbonas, dusetiškis plutologas, Gerulis, Popeliučka, Beliackas, Aleksas Šumskis, Liormanas, plk., Švilas, Zikys. Antanas Brazdys, vos tik priimtas, vėl buvęs iš seminarijos išmestas.

1911 m. įstojęs jaunas seminaristas Lapinskas. Jis buvęs pakviestas į lietuvių susirinkimą, tą kartą buvusį miške. Gyvenęs jis kartu su Geruliu. Pastarasis buvęs prisiskaitęs apie spiritizmą ir hipnotizmą ir vieną vakarą ėmęs hipnotizuoti Lapinską. Tas taip įbūgęs, jog iššokęs pro langą ir nubėgęs pas direktorių (gyvenusį netoli) pasiskųsti, esą, Gerulis jį norįs peiliu papiauti. Susijaudinęs dar pridėjęs, kad jis daugiau su lietuviiais nesidėsias. To pasigavęs, direktorius iškvotęs iš jo apie lietuvių susirinkimus ir konspiraciją veiklą. Įvykęs tardymas, ir dėl to buvęs iš seminarijos išmesti Kuliukas, Urbonas, Gerulis, Popeliučka ir Beliackas. Po to įvykio lietuviai seminarijoje buvę dar labiau prispausti. Gudijos kilimo seminaristai bu-

Rašytojas Juozas Balčiūnas-Švaistas

vę lietuviams labai palankūs, nemėgę didrusių, bet lietuvių jį ir savo veiklą neimdavę. Seminarijoje buvę ir kapelionai dėstyti tikybai lietuviams katalikams. B. atsimena du ten dirbusius: kun. Labanauską ir kun. Liepą.

STACIŪNŲ MOKYKLA

Seminariją B. baigė 1913 metais. Pradedant tais metais, caro valdžia, norėdama sustiprinti rusinimo darbą, Lietuvoje padidino mokyklų tinklą. Daug mokyklų buvo pristiegta kaimuose ir joms mokytojai buvo atsiųsti rusai, nė žodžio nemokę lietuviškai. Vaikai nemokėjo rusiškai, tad mokymo pažanga buvo labai menka. B. taip pat buvo paskirtas į vieną tokią naują steigiamą mokyklą, kuri turėjo būti Staciūnuose, 22 km nuo Šiaulių. Čia atvyko jaunas mokytojas B. su raštu steigti mokyklą ir su alga 28 rub. 20 kap. mėnesiui. Staciūnuose jam buvo tokia pat būklė, kokioj buvo Dr. Kudirkia Kačiuose: reikėjo apsigyventi klebono klėtyje ir šalti joje iki lapkričio mėnesio. Mat, stambieji ūkininkai nenorėjo girdėti apie mokyklą ir nė vienas jų nesutiko duoti jai vietos savo didelėse trobose. "Kam mums tavo mokykla, ponaiti", sakę jie. "Mūsų vaikai neis, o kad kampininkų vaikai sueis į mokyklą, tai ūkininkai neturės piemenų galvijams ganyti ar žabams kapoti. Ne, ponaiti, čia mokyklos nereik." Taigi, ponaitis Balčiūnas vaikščiojo nieko nepėdamas. Dargužų ir Sakalų kaimai kvietėsi jį pas save, bet mokyklų inspekcija nesutikusi; buvo pavesta būtinai atidaryti mokyklą Staciūnuose. Klebonas mokyklos idėją pritaręs ir kur galėdamas rėmęs B. jo rūpestyje. Pagaliau buvo susitarta su žydė Minich Icikiene, ir paimta mokykla pusę jos smuklės namo. B. namą atremontavo, pritaikę mokyklai ir įsirengę sau kambarį. Kai pasiuntę rusų valdžiai raštą, kad apmokėti jo padarytas remontui išlaidas, tai gavo atsakymą, kad privačių namų remonto valdžia neapmokanti, ir B. gavo apmokėti išlaidas iš savo kišenės.

Mokykla buvo leista dviejų komplektų, bet vietos tebuvo 40-čiai vaikų. Iš Šiaulių buvo gauta 20 suolų, bet B. sodindamas į kai kuriuos suolus po tris vaikus, sutalpino 50 mokinių. Mat, ir stambieji ūkininkai ėmę atvažiuoti su savo vaikais.

"Kriapai, ir tu atvedi vaiką! O ką sakei vasarą?" stebėjosi ponaitis.

"Kad, matai, visi suvedė." Čia iš kišenės ištraukęs bonką vodoros ir ryšulį dešrų. Ūkininko Miežio buvo du labai išdykę berniukai. Atjausdamas ponaitį, Miežis atvežęs mokytojų tris statinaites alaus (Staciūnai yra naminio alaus darytojų kraštas). Stebėjėjęs, kaip mokytojas galįs suvaldyti 50 vaikų, kai jis savųjų dviejų negalįs suvaldyti. B. mokiniai Staciūnuose, kaip Mickeliūnas, Mickeliūnaitė, vėliau buvo išvykę Amerikon ir yra Čikagoje jau mirę.

Mokymo darbą metų pradžioje B. pradėjęs vien lietuviškai, nors ir nebuvo tas būdas seminarijos rekomenduotas. Iki Kalėdų vaikai pramokę savo gimtąja kalba skaityti ir rašyti, ir tame darbe B. pagelbėjęs metodus, kurį jis susidaręs pagal Kamenskio ir Pestalocci mokslus. Vaikų motinos apylinkėje negalėjusios suprasti, kaip ponaitis per kelias savaites išmokęs vaikus skaityti ir rašyti, o joms vien skaitymas trukdavęs visą žiemą ir net daugiau.

Ir pamėgo žmonės ponaitį. Klebono kalėdojimo metu ūkininkai būtinai kviesdavęsi ir mokytoją, o kad nuo mokyklos darbo galėtų išsitarpuoti, tai siūlydavę jam daryti "tabelį", atseit, valdinę šventę, ir tuo B. kartais pasinaudodavęs. Gražu būdave, kai blogo oro rytmetį Dargužų ir Sakalų stambiųjų ūkininkų vaikai sujodavę į buvusios karčiamos kiemą raiti; paskui, paršę kamanas paleidę paplėkdavo, ir arkliai patys parbėgdavę namo. Vaka-

rais vaikams ir pėstiams buvo gera pareiti, nes nereikėjo žiūrėti laiko.

Po dviejų metų darbo B. mokytojavimas nutrūko, nes buvo prasidėjęs karas, o 1915 m. Staciūnus pasiekė vokiečiai. B. "evakavo" mokyklą į Rusiją: išvažiavo pats ir išsivežė mokyklos antspaudą ir žurnalą. Kiek iš pradžių "ponaitis" buvo susizavėjęs kaimo gyvenimu, žmonių nuosirdumu, tiek vėliau jam tatau pasidarę nepakenčiama. Darbas mokykloje jam ėjęs lengvai, net ir mokslo metai buvę trumpi: pavarasį anksti ūkininkai vaikus atsiimdavę ir tik po darbų rudenį vėl imdavę leisti, o jam alga ėjusi lygiai visus metus. Laisvas nuo mokyklos darbo vasaros metas ir buvęs mokytojiui be galo nuobodus, nes neturėjęs draugystės ir nebuvęs kaip prasmingiau laiko sunaudoti. 24 metų jaunuolis nerado geresnės savo vyriškam dėmesiui atrakcijos, kaip klebono šeiminiukę, kuone dukart už jį vyresnę. Bemokytodamas B. buvo savyje nutaręs mesti pradžios mokyklos darbą ir eiti toliau mokytis.

Kad galėtų lengviau keliauti, Staciūnuose būdamas buvo paprašęs leidimo dviračiui, bet prystavas to nedavė, nes laikė B. peistikimą, kaip skaitantį rusų valdžios uždraustą laikraštį "Lietuvos Žinias". Leidimą stoti į institutą gubernatorius davė. Be to, mokytojai buvo sekami, ypač lietuviai. Kur buvo du mokytojai, vienas visada buvo rusas, pvz. mokytojas Murka turėjo savo pagalbininką rusą, kuris visur mokyklos vedėją sekė, niekur nuo jo nesisikirdamas. B. nusistatymas stoti į mokytojų institutą sutapo su reikalu išvykti iš Lietuvos dėl karo veiksmų. Tuo tikslu buvo sustojęs Vitebske, arti prie Lietuvos. Bet čia buvo per daug prisikimšę karo pabėgėlių, tai išvyko į Kaukazą. Išlaikę konkursinius egzaminus ir įstojo į institutą Stavropolio. Gavo 13,66 rub. stipendiją, galėjo gyventi. Praėjo dvi žiemos. 1916 m. Kaukazo srityje, kurį skyrėsi nuo Rusijos tam tikromis konstitucinėmis teisėmis, buvo paskelbta mobilizacija, su manifestais ir iškilmėmis. Intelligentai vyrai buvo imami į karo mokyklą į Tiflisą, o tų baigę, į turkų frontą. B. to nenorėjo, tai išvažiavo į Maskvą. Turėjo jis "mėlyną bilietą", bet jei valdžios atstovai būtų prisikabinę, būtų galėję laikyti jį dezertyru.

KARININKO KARJERA

Tais pat 1916 m. Maskvoj įstojo "savanoriu" į caraičio Aleksiejaus karo mokyklą. Tas žygis atėmė jam mokytojo karjerą ir jo gyvenimą pakreipė nauja karjerimi, kurią buvo jam išpranašavusi jo motutė, nes jis gimęs su kuprinaite, ne su marškinėliais. Kario karjeros B. niekad neturėjęs: jam tikęs pedagogo darbas, ypač kai, baigęs institutą, būtų galėjęs dirbti aukštesniojo mokyklų ar gimnazijų. Kaip matysime, kario pareigose B. vertė pasilikti karo įvykiai ir pokarinės aplinkybės.

Karo mokyklų būdamas, gaudavo ir kaukazinę stipendiją, tai buvo lengviau ir patogiau gyventi. Pati mokykla turėjo privilegijų, nes buvo caraičio vardo mokykla; ją baigę karininkai buvo laikomi aukštesniais už kitas mokyklas baigusius karininkus, ir aleksiejičiai turėjo privilegiją pasirinkti pulką. Tos aplinkybės leido B. turėti vilties, kad galės pasirinkti tarnybą kur arčiau Lietuvos, o paskui puoselėti tikėjimą kuria proga grįžti savo tėvynėn.

Baigęs karo mokyklą 1917 m., pasirinko 254 pulką Jaroslavyje. Ten rado nemažą skaičių lietuvių karo pabėgėlių, kurie turėjo ir savo komitetą. Jo pirmininku buvo kun. M. Gustaitis. Ten buvo ir daugelis žymių lietuvių: Endziulaitis, Antanas Vaičiūnas, Montvilas, Jonas Kriščiūnas ir kt. B. čia įsitraukia į lietuvių tautinę ir kultūrinę bei politinę veiklą ir tais pat 1917 m. vyksta įgaliojiniu į Lietuvą Seimą Petrapilyje; kartu su tuo seimu vyko ir lietuvių karininkų konferencija, kurioje B., kartu su karin. Jonu Rasčiūni iš 211 pulko atstovavo Jaroslavlio lietuvių visuomenei. Karininkų konferencija svarstė, ar derėtų steigti lietuvių karinius dalinius, kaip tatau buvo padarę latviai, lenkai ir kt.

Tais pačiais metais B. buvo pasiųstas į Galicijos frontą, o jau 1918 m. sausio mėn. 5 d., grįžta Lietuvon.

PIRMIEJI RASYTOJO GALIOS ZENKLAI

Iki įstojimo seminarijoje, stalius, virėjas, zakristijono "karjeros" neleido jaunam B. jokiai ypatingai galiai ar gabumui pasireikšti. Bet seminarijoje jau rašomųjų darbų dalyke jis pajuto, jog jam tatau at-

likti yra kur kas lengviau, nei daugumai kitų bendraklasių. Mokyklose dažnai esti propoguojama mokiniams rašyti savo dienoraščius; tą darė ir B., nors rašė, suprantama, rusiškai. Tai buvo aprašymai nuotaukų, įvykių, kaip anas susirinkimas miške ir paskui tardymas. Kai kurias savo dienoraščio vietas progomis skaitydavo draugams lietuviams. 1915 m. dienoraščio rašymą jau pradėjo lietuviškai. Tie dienoraščiai sudaro gausią anų laikų gyvenimo įvykių medžiagą, bet visa yra likę Lietuvoj, ir jos likimas nežinomas.

Pirmasis B. kūrybos dalykas, seminaristo kūrybos rašinėlis parašytas lietuviškai, buvo išspausdintas "Šaltinėly" ("Šaltinių" priede) 1912 m. Jis vadinosi "LAIMĖ". Tai buvo apsakymėlis, vaizduojąs Panevėžio seminarijos mokinių gyvenimą. Mat, tas seminarijos gyvenimas protarpiais labai slėgiškai veikė jauno B. dvasią. Rusinimo dvasia, režimo kietumas, lietuvių konspiracinis veikimas — visa tai nebuvo normalus mokymasis, ir tatau kartais taip slėgdavo jautrų jaunuolį, kad įsiai puldavo į visišką nusiminimą, į nenorą gyventi. Iš to pesimizmo atsigriežė tik imdamasis metodisko treniravimosi sporte, maudydamsis, vaikščiodamas gryname ore. Tai ypač buvę patogiu vykdyti Kaukaze, Mokytojų Institute.

Kaukaze B. jau daugiau ir rašinėja. Jau jo mėginama kurti draminius veikaleliai, jiems medžiaga imama iš vietos aplinkumų, kurią B. ugi sudarė ten buvę rusų armijos karininkai, su kuriais turėjęs pakankamai progų susidurti. Rašoma buvo rusiškai; vėliau buvo planuojama tie darbai perdurti lietuviškai ir išspausdinti; bet, deja, viskas pirmojo pasaulinio karo metu žuvo. Maskvoj, karo mokyklų, visai nebuvo galima prieiti prie literatūros kūrybos. Karo metas, suintensyvintas mokyklos kurso ėjimas, militarinė aplinka buvo tada B. nunešusi kitokiosna nuotaikosna. Čia, matėsi, turėjo jau įvykti tai, kas motinos buvo nuprاناšauta, pagal ženklus, pasirodžiusius jam gimstant. Negeriat būvo ir išvykus į pulką Jaroslavlį ar frontan Galicijon. Ir jei kas buvo rašyta, kurtat — viskas žuvo be pėdsakų.

Grįžtant Lietuvon, B. ir kitiems kartu keliavusiems teko ilgiau užtrukti Daugpily, kur tris mėnesius jam teko dirbti lietuvių pabėgėlių mokyklon. Mat, tuo metu iš Rusijos grįžo ir voronežiečiai (tarp jų V. Jonuškaitė, Tallat Kelpša ir kt.). Kai ir ten atėjo vokiečiai, B. gavo leidimą vyksti tėviskėn, prieš tai atlikęs labai sunkų karantiną, nes vokiečiai bijoję (ir ne be pagrindo) ligų iš Rusijos. Kaune vėl buvo sunkus karantinas. Čia B. mėgino gauti vokiečių leidimą mokytojauti, bet vokiečiai nedavė, jie bijoję, kad nebūtų užsikrėtęs bolševikų propagandos šūkiais. Tada B. grįžo savo gimtajin kraštan ir grovo Przedzieckio dvare užėmė administratoriaus vietą. Čia tuojau įsijungęs į lietuvių šviesuolių (kaip Vienožinskiai, Petrulis, Lašas) kultūrinę veiklą, kurios pirmaeilis tikslas buvo įkurti lietuvių gimnaziją. Viskas buvo tam paruošta, bet kai buvo pamėginta leidimas iš vokiečių gauti, tai vėl susidurta su tuo pačiu nepasitikėjimu, ir vietos klebonas labai lengvai užėjo jiems už akių: jam vokiečiai davė leidimą mokyklai steigti.

Administruodamas dvarą, B. ėmė vėl rašinėti. Šį kartą jau ima dramos sritį, ir čia atsirado 5 veiksmų, 7 paveikslų istorinė drama "Lenkų karalaitė", 1924 m. išspausdinta "Skaitymuose". Atėję bolševikai Przedzieckio dvaro tvarkymą perdavė darbininkų komitetui. Kai vėliau bermontininkai bolševikus iš rytų Lietuvos išvijo, B. teko imtis viso Rokiškio apskrities administravimo. Tai buvo milicijos vado pareigos. Lietuvos valstybės valdžiai įsitvirtinus ir pradėjus formuoti Lietuvos kariuomenę, B. stojo į kariuomenę ir tuojau vyksta karą komendantu į Zarasų apskritį. Vėliau tenka jam dalyvauti kaulynėse su lenkais: įžygiuoja į bolševikų apiplėštą Vilnių ir paskui trauktis iš jo, veidmainiskajam Želigovskiui įsibriovus. Įvyko nepaprastas sutapimas: B. teko po bolševikų pasitraukimo perimti Vilniaus sargybų postus, ir lenkams besibriaunant, jis vėl buvo sargybu karininku, kuriam reikėjo gelbėti lietuvių karius, kad nepatektų į lenkų nelaisvę. Prisimindamas tuos laikus, B. pažymi, kad 1920 m. Lietuvos kariuomenė buvo pasiekusi istorines etnografines Lietuvos valstybės ribas: 7-asis pulkas, kuriame žygiavo ir B., buvo pasiekęs toliniausios rytų Lietuvos sritį, būtent, Noručio ežerą.

(Pabaiga bus rytoj)

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Immigrant's Protective League metinis susirinkimas

Bus svarbūs pranešimai bal. 26

Immigrant's Protective League Direktorių Taryba kviečia šios lygos rėmėjus ir pritarėjus dalyvauti metiniame susirinkime balandžio 26 d., kuris įvyks The Standard Club, 320 Plymouth Court. Susirinkime bus pranešimų svarbiausi imigrantų klausymais. Raportuos lygos direktorė, Mrs. Kenneth Rich. Įžymūs svečiai kalbės: prof. Max Rheinstein, buvęs Berlyno Universiteto fakulteto narys, vėliau JAV militarinę valdžią Vokietijoje, dabartinis, laiku Chicago Universiteto teisų mokytojas. Jo kalbos tema bus "Kas yra išvietintų žmonės ir kodėl". Mrs. Quincy Wright, nuo įsteigimo einanti svarbias pareigas UNESCO, kalbės apie ateivį studentą Amerikoje.

"Ką imigrantas atneša Amerikai" bus tema kalbos, kurią pateiks Mr. Benjamin S. Adamowski, buvęs narys "Judge Advocate's Office — USA Army of Occupation, Eastern Theatre, Germany".

Prieš programą bus "lunch". Kaina \$2.50 asmeniui. Norintieji dalyvauti šiame įdomiame susirinkime gali rezervuoti vietas, prisijungdami čekį arba pašto perlaidą: Immigrant Protective League, 537 So. Dearborn Street, Chicago 5, Ill.

Marta Grigienė išvažiuo atostogų

Kovo mėnesio pabaigoje, Martha Grigienė, 3150 So. Emerald Ave., gavo progą išvažiuoti ilgą atostogų. Jos sūnus Viktoras Grigas yra fotografas, turi studiją 2517 W. 69th St. Jis su žmona Viktorija nutarė išvažiuoti pavasario atostogų ir kartu išsivežę Viktoro motiną Martą Grigienę.

Jie yra susitarę pamatyti įdomias ir gražias vietas. Pirmiausiai išvažiuo į Washingtoną, D. C., iš ten į Flo-

ridą, paskiau į Meksiką, o tada jau pasirinksią kelią grįžti į Chicago. J. A. S.

"Raketa" vežama į Torontą

Pirmosioms savo gastrolėms Lietuvių Teatras Amerikoje, kurio nuolatine buveinė yra Chicagoje, pasuks į kaimyninę Kanadą, kur ateinantį sekmadienį, balandžio mėn. 22 d., Toronto vaidins Clifford Odets 3 v. dramą "Raketa į mėnulį".

Vienoje iš puikiausių Toronto salų, Columbus Hall, tą dieną numatyti 2 šio veikalo spektakliai. Į Torontą vyks: aktorė I. Nivinskaitė-Jonynienė, Z. Venslauskaitė, J. Blekaitis (drauge ir režisiorius), K. Gandrimas, A. Minelga, S. Petkus ir A. Škėma, dailininkas A. Bielskis, administratorius S. Gasiūnas ir muzikisto tvarkytojas T. Kuklys. Drauge vežamos dekoracijos bei kitos su pastatymu susijusios scenos priemonės.

"Raketa į mėnulį" buvo pirmą kartą pastatyta Chicagoje, vidurinės teatro, pereinamųjų metų pavasarį. Kritikų nuomonė, tai buvo vienas iš šauniausiųjų lietuviškųjų spektaklių tremtyje ir emigracijoje.

Cicero

Trijų dienų atidarymo iškilmės

Bus susipažinimas su naujais savininkais Milly ir Ede Skades. Skaduskai atpirko namą ir bižnį 1500 So. 49th Ave., buvusią Lukštos svetainę. Kaip nauji savininkai, oficialiai skelbia trijų dienų atidarymą ir prašo visus pažįstamus, draugus atsilankyti penktadienį, šeštadienį ir pabaiga sekmadienį. Atsilankusieji tikrai bus patenkinti. Bus geri užkandžiai, muzika o apie išsigėrimus tai nėra kas nei sakytį—jų bus įvairių.

Natūli savininkai abu čia augę, yra veiklūs lietuviškame judėjime. Pas juos atsilankę kiekvienas jausis kaip namie. Susirinkimas ir mažiems parengimams paranki svetainė eile metų žinoma—1500 So. 49th Ave. D.

Chicagos Lietuvių Draugijos susirinkimas

Chicagos Lietuvių Draugijos eilinis susirinkimas įvyks balandžio 20 d. (penktadienį) North-western svetainėje, 2403 W. North Ave. Pradžia 8 val. vakaro.

Kaip ir paprastai, bus valdybos raportai bei pranešimai. Nariai kviečiami susirinkti. Kam paranku, tai galės ir nario mokesčius užsimokėti.

Valdyba

Rinksis kupiškėnai

Kupiškėnų Kultūros Draugijos mėnesinis susirinkimas bus balandžio 21 d. 8 v. vakare Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Place. Susirinkime bus aptarti visi draugijos einamieji reikalai, kurių yra daug. Juos išgirs nariai atsilankę į susirinkimą.

Pageidaujama, kad visi, ateidami į susirinkimą, atneštų naujų narių įsirašyti. Kupiškėnų Kult. Draugijai gali priklausyti ne tik kupiškėnai ir kaimynai, bet visi geri lietuviai, kurie mėgsta dirbti labdaros darbu. Įstojimo mokesčio nereikia mokėti, o nario mokeskis tik 10 c. per mėnesį.

Tad narius ir pritarėjus kviečiame atsilankyti į susirinkimą ir tapti Kup. Kult. Drg. nariais.

P.B.

Sukaktuvinis "Ateities" šokių vakaras

"Ateities" šokėjų grupė savo 10 metų gyvavimo sukaktuvių progą šį šeštadienį, balandžio 21 d., 8 v. v. Lietuvos Vyčių salėje, 2453 W. 47th St., ruošia su kaktuvinius šokius. Grieš Bruno Aldonio orkestras. Įėjimas 75c.

Gautos iš šio parengimo pajamos skiriamos išlyginti išlaidoms, kurios "Ateities" šokėjams susidarė savo pinigais vykstant bal. 7 d. ir tarptautinių šokių festivalių St. Louis, kur įvairių tautų visuomenė buvo supažindinta su lietuviškaisiais šokiais ir papročiais. A.

Dešimties metų sukaktis

Dan's Hilltop Inn kviečia tautiečius į pobūvį ryšium su 10 metų sukaktimi. Prieš dešimt metų tą užėmė įsigijo Dan Smith. Per tą laiką jis turėjo progos susipažinti su šimtais lietuvių, kurie jį aplankė bei vasaros metu įvairius pobūvius rengė.

Ir štai šį savaitgalį, balandžio 22 d., dešimt metų sukakties progą yra rengiamas specialus pobūvis. Kviečiami yra atsilankyti draugai ir pažįstami į Dan's Hilltop Inn, 8228 Kean Ave. (Willow Springs, Ill.). Bus šaunios vaišės. —Ona Dovgin

ANTANAS POŠKA
Gyv. 6819 S. Washenaw Ave.
Tel. Walbrook 5-8355

Mirė 1951 m. balandžio 17 dieną, 5:30 val. ryto. Gimė Lietuvoje, šiaulių apskrityje, Užvenčio parapijoje.

Amerikoje išgyveno 50 m. Paliko nuliūdę žmona Teklė, pagal tėvus Valčiukaitė; dukterė Antanina Stollenwerk, žentas Dr. Richard J. ir kiti giminės draugai ir pažįstami.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai, Šv. Vardo, Gimimo Paneleš Šv. bažnyčiai.

Kūnas pašarvotas Antano M. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave.

Laidotuvis įvyks šeštadienį, balandžio 21 dieną, 9:00 val. ryto iš koplyčios į Gimimo Paneleš Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulinių pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Antano Poška giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsilveikimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterė, Žentas ir Gimė.

Laidotuvį direkt. Antanas Petkus. Tel. GROvehill 6-0142.

Ar jie tikrai "crazy"?

Nespėjo aktorius grįžti iš fabrikio ir praryti skubiai pakeptą "šteiko" gabalą, kai jam jau reikia bėgti į vaidinimo repeticiją. Išvargęs nuo fizinio darbo, jis dažnai iki vėlyvos nakties dar turi miklinti atmintį, fiksuodamas roles tekstą repetacijos metu ir namie. Neretai tokie skubantieji ir kiekvieną minutę išnaudojantieji aktoriai atkreipia ir save kitų žmonių dėmesį.

Pavyzdžiui, praėjusį sekmadienį St. Pilka turėjo komedijos "Gyveno kartą keturi draugai" papildomą repeticiją su vienu kitu personažu. Tačiau, iš anksto apsirūpinę A. Kaskas ir St. Liepo koncerto bilietais, turėjo repeticiją nutraukti, kad suspėtų į koncerto pradžią. Režisiorius su aktore pasėmė taksi ir, sekdami aktorių paprotį, ėmė negaišiuodami mašinoje kartoti vaidinimo tekstą, atseit, savo roles.

Po kurio laiko šoferis, turėjęs nuvežti keleivius į Sokol Hall, išgirdo savo klientus neįprastai kalbant ar gal barantis... Atsisuko atgal. Vyriškis bumba žemu tonu, žvelgdamas pro langą, o moteris kuone isterišku balsu, tačiau be ypatingų žestų, beria kažkokias tiradas.

—Ar jūs tikrai norite į Sokol Hall?—pasitikrino šoferis, matyt, galvodamas, jog vyras ir žmona, pakeliui į balių važiuodami, smarkiai susibarė.

—Yes, yes! — skubiai atsako Pilka, tuoj vėl kažką šoferiui nesuprantama kalba bumbėdamas. O aktorė vos neapsta, pergyvendama savo roles tekstą.

Šoferis dar kartą atsikus ir patraukia pečiais.

—Crazy people... — pagalvoja.

Pagaliam privažiuoja prie Sokolų salės. Keleiviai, jau "aprimę", išlipa, bet ir vėl čia pat trumpai susibara. Mat, aktorė nori užsimokėti savo dalį už kelionę. Nustebęs šoferis paėmė iš kiekvieno po 60 centų ir dar ilgai seka keleivius akimis...

O St. Pilka, mandagiai pagelbėdamas savo bendradarbei užlipi laiptais, paėmė ją po ranka ir dingsta gausiai į koncertą suplaukusioje minioje.

Tai šitaip mūsų aktoriai išnaudoja kiekvieną minutę savo profesijos darbui. Tačiau iš šalies žiūrint, o ypač nežinančiam, jog tai aktorius kartuoja savo rolę, panašus mūrmėjimas nesuderinamų su aplinka žodžių atrodys kiek keistokas.

Atsiminus, jog "Keturių draugų" spektaklis įvyksta jau šį sekmadienį, balandžio mėn. 22d., toje pačioje Sokolų svetainėje, skaitytojui bus suprantamas aktorių susirūpinimas gerai išmokti savo roles.

Jeigu aktoriai taip nuosirdžiai atsidėję dirba savo darbą, kruopščiai ruošdamiesi vaidinimui, tai laukiama, kad žiūrovai dar nuosirdžiau parems būsimą spektaklį savo gausiu atsilankymu. A. N-as

Sumažins šaukiamųjų skaičių

Gegužės mėnesį šaukiamųjų stoti į kariuomenę skaičius bus sumažintas vienu trečdaliu. Be to, dalis atsarginių bus paleista namo. Illinois valstybės gegužės mėnesio šaukiamųjų registruotis kvota bus 2.240 vyrai, iš jų Cook apskrityje, tenka 1.210 (arba 54 %).

KA RAŠO Šepetys?

ONOS KASKAS IR STASIO LIEPO KONCERTAS

Pereitą sekmadienį Sokolų svetainėje Chicagoje dar kartą turėjau progos išgirsti mūsų mėgiamos Onutės Kaskas malonų balsą. Taip pat pirmąkart girdėjau Stasį Liepą, baritoną. Ponas Liepas turi labai jautrų ir gražų balsą. Kai kuriose gaidose tas jautrumas padeda dainos pilnumui reikšti. Scenoje jaučiasi ir laikosi kaip tikras artistas. Be to, dar jaunas, augalotas vyras. Jisai, jeigu neapleis savo talento ir didelio gražumo balso, galės tapti aukšto lygio dainininku. Kavatinos arija iš operos "Sevilijos kirpėjo" p. Liepas tikrai meistriškai atliko.

Gerbiamoji Onutė Kaskas, aišku, visus sužavėjo savo spalvingu ir turtingu dainavimu. Daug dainų teko bisui pakartoti. Priedui sudainavo "Kur bakūžė samanota", "Mano rožės" ir kt. Taip pat padainavo duetą su S. Liepu—Tallat-Kelpšos "Oi, berneli".

Lietuviams didelė garbė turint tokius dainos talentus.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

LSD 4 KUOPOS SUSIRINKIMAS
LSD 4 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 22 d., 10:30 val. rytą Naujųjų patalpose, 1739 So. Halsted St. Malonėkite visi draugai nevilnuoti ir atsilankyti į susirinkimą paskirtu laiku. Yra daug svarbių reikalų apspasvinti. Bus taip pat kuopos valdybos ateinančioms metams rinkimai.

Kuopa taip pat rengia Pirmos Gegužės paminėjimą. Jis įvyks sekmadienį, bal. 29 d., 1:30 val. popiet Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Svetainės durys bus atidarytos 1:00 val. popiet. Įžangos mokėti nereikės. —Kuopos valdyba.

LIETUVIŲ Žagarės Klubas susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 22 d., 1 val. popiet, Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Malonėkite visi laiku atvykti. —J. Keturakis, rašt.

STUDENTŲ DĖMESIUI
Chicagos Liet. Studentų Draugija šaukia visuotinį Chicagos studentų susirinkimą, kuris įvyks š. m. balandžio mėn. 22 d. 1 val. popiet Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Place. Visi studentai kviečiami dalyvauti. —CLS Draugija.

LIETUVIŲ Piliiečių Darbininkų Palspos Klubas mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 22 d., 12:30 val. popiet, Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Place. Visi nariai—es kviečiami atsilankyti. —James R. Cherry, sekr.

LOVEIKIS

Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulyje Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
PORTSMOUTH 7-9020.

URBA GELININKAS

4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICCERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ Sankite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.

Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse randaime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI

Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNS

TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone Pullman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

Vienas būdas, tai atidaryti sąskaitą Universal Savings and Loan Association, nes čia kiekvieno sąskaita yra apdrausta iki \$10,000.00.

Jūs stebėsitės ir džiaugsitės matydami, kaip sąskaita greitai auga, pridėdama gerą nuosimtį prie sistematiško taupymo. Pas mus padėti indėliai prieš 10 d. mėnesio neša nuosimtį nuo 1-mos dienos.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-3317

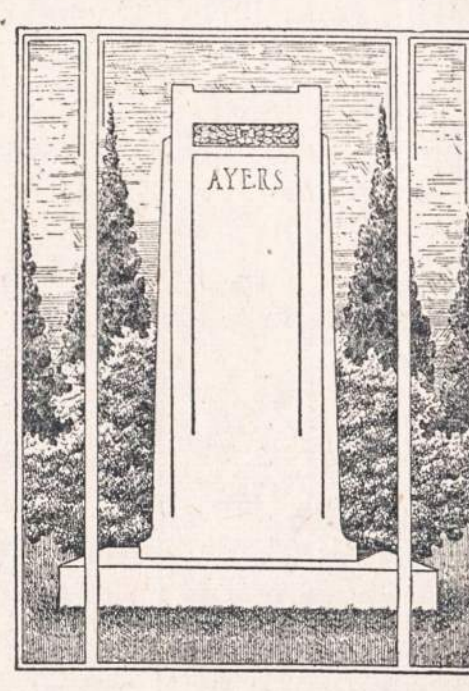
Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais iki 8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 12 pietų

77 METUS BIZNĮ DARANTI
E. WUNDERLICH GRANITE CO.

siulo geriausios rūšies Montello, Rock of Ages, Westervik (juodojo švedų) granito paminklus. Kreipkitės į mūsų atstovą

Antaną Tamkevičią
7241 S. Troy St., Chicago, Ill.
Tel.: Walbrook 5-6326

tarkitės su juo, ir paminklas bus nuvežtas į bet kurias kapines. Visai prie Lietuvių Tautinių Kapinių, Keane Ave. (Telef.: Willow Springs 959), galite pamatyti baigtus mūsų paminklus ir pasirinkti patį mėgiamiausią.

Amerikos Lietuvių Balso Detroito žinios

BALFo skyriaus susirinkimas. — Magdalena Stankienė.
DLOC metinis susirinkimas. — Semaškos kalba.
— Choras. — Įvairios žinėlės

DETROIT, Mich. — BALFo Detroito skyriaus susirinkimas įvyks balandžio 22 d. Šv. Antano parapijos mokykloje. Dr. Mišulis skaitė paskaitą apie mirusį savanorį J. Karutį, kurio mirties 8 metų sukaktis buvo tą dieną. J. Karutis buvo apdovanotas dviem Vyties kryžiais už kovas Lietuvos nepriklausomybės kare. Jo tėvas taip pat buvo savanoris greta savo sūnaus. J. Karutis palaidotas Ramygaloje, ant to pat kaimelio, iš kur jis savo pirmame mūšyje apšaudė Lietuvos priešus.

—
Balandžio 7 d. per Detroito radijo programą, Lietuvių Balsas, kalbėjo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro sekretorius Ksaveras Semaška. Savo kreipimėsi į lietuvių, jis išdėstė, kokie buvo ankščiau sunkumai organizuojant lietuvių gyvenimą šioje šalyje. Labai trūko išmoksintų pajėgų, kurios galėtų suteikti organizaciniam gyvenimui užbaigtą pavidalą. Tačiau dėl to nesustota. Visi dirbo, kaip kas mokėjo ir darbo vaisiai dabar labai žymūs. Lietuvių visuomenė Amerikoje pasiekė gerų rezultatų. Sukurta daug įvairių organizacijų, kuriose kiekvienas pagal savo įstiklinimus bei sugebėjimus gali ir toliau vėlyti naudingą darbą vietos lietuvių visuomenės ir mūsų pavergtai tėvynei.

—
Magdalena Stankienė yra kukli Detroito lietuvių visuomenės veikėja. Ji darbuojasi Detroito BALFo skyriaus raštininkei. Magdalenei Stankienei, 319 Josephine Ave., Detroit 2, Mich.

—

Magdalena Stankienė turi gražų, išlavintą balsą. Amerikos Lietuvių Balso programos klausytojai gražiai atsiliepia apie Magdalenos Stankienės ir išgarsėjusios Detroito lietuvių dainininkės Valencijos Stapulionytės naujai įdainuotą plokštelę "Naktis svajonėms papuošta". Tai gražus duetas.

—
Detroito Lietuvių Organizacijų Centro metinis susirinkimas įvyks balandžio 21 d., šeštadienį, 7 val. po pietų 2386 West 24th St., Armonio svetainės antrame aukšte. Posėdžio dienotvarkėje: valdybos rinkimai, vasario 16 d. minėjimo komisijos raportas ir kiti svarbūs klausimai.

—
Detroito Universiteto profesorius Dr. P. Padolskis balandžio 13 d. kalbėjo Study Club susirinkime, kuriame buvo švenčiama to klubo 50 veiklos metų sukaktis. Prelegento kalbos tema buvo: Mano išgyvenimai sovietų okupacijoje. Balandžio 16 d. Dr. Padolskis kalbėjo Detroit Rotary klube apie Sovietų Sąjungą. Balandžio 19 d. jis pakviestas kalbėti Wayne Universitete.

—

—
Balandžio 15 d. Šv. Antano parapijos mokykloje buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių susirinkimas. Dr. Mišulis skaitė paskaitą apie mirusį savanorį J. Karutį, kurio mirties 8 metų sukaktis buvo tą dieną. J. Karutis buvo apdovanotas dviem Vyties kryžiais už kovas Lietuvos nepriklausomybės kare. Jo tėvas taip pat buvo savanoris greta savo sūnaus. J. Karutis palaidotas Ramygaloje, ant to pat kaimelio, iš kur jis savo pirmame mūšyje apšaudė Lietuvos priešus.

ISPEJIMAS! Nelaikykite Kailinių Spintoje!

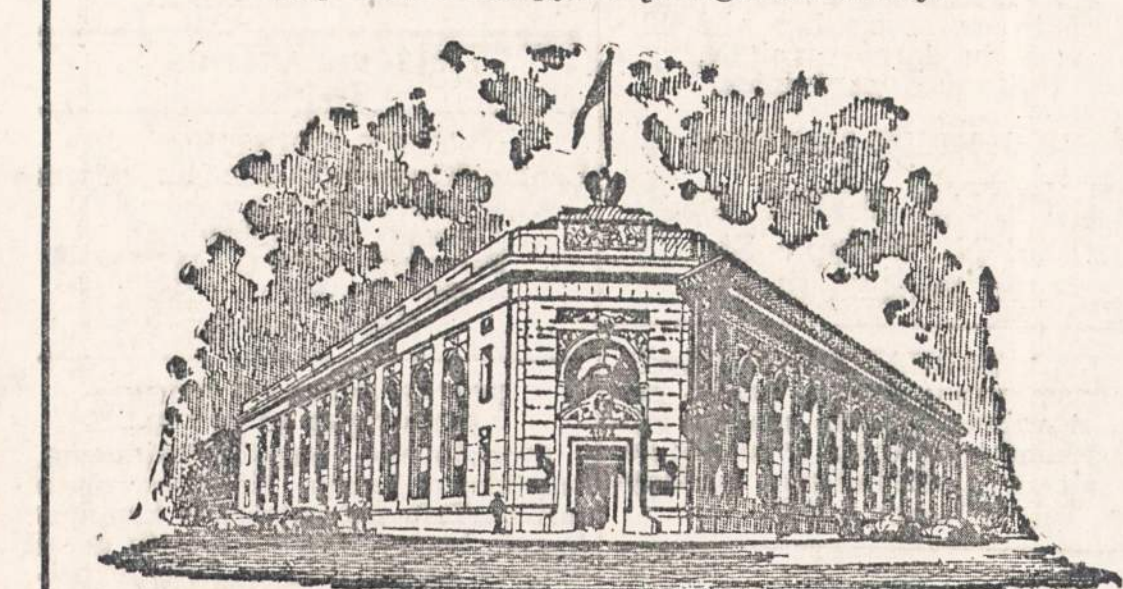
Duokite mūsų kailinių ekspertams apžiūrėti. Mes pakeičiame stilių, modelį, įdedame naują pamušalą ir atnaujiname. Mes priimsime jūsų senus kailinius mainais. Padarysime jėkas ir palaidinukus iš jūsų senų kailinių. Jūsų senus kailinius suvartosime pamušalui naujam audkio žiemos palui. Ateikite su senų kailinių problema, o mūsų ekspertai patars ir apskaičiuos nemokamai.

ATSIMINKITE! Neleiskite kailiniams sudžiūti spintoje. Mes padėsime juos nemokamai apdrausti iki 1952 metų sausio mėnesio. Mums užmokėsite artimoje ateityje, kai užsisite ir įstikinsite, kad mūsų modernūs kailinių darbo metodai nepažeidžia! Mūsų kainos teisingos! Visa apylinkė tik ir kalba apie mūsų geras vertes ir vėliausius stilius.

FASHION FUR SHOP
3305 South Halsted St. Yards 7-0014
ATDARA PIRMADIENIO IR KETVIRTADIENIO VAKARAIŠ

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$28,000,000. Atsargos fondas \$2,600,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoje.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.
JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

Balandžio 15 d. Šv. Antano parapijos mokykloje buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių susirinkimas. Dr. Mišulis skaitė paskaitą apie mirusį savanorį J. Karutį, kurio mirties 8 metų sukaktis buvo tą dieną. J. Karutis buvo apdovanotas dviem Vyties kryžiais už kovas Lietuvos nepriklausomybės kare. Jo tėvas taip pat buvo savanoris greta savo sūnaus. J. Karutis palaidotas Ramygaloje, ant to pat kaimelio, iš kur jis savo pirmame mūšyje apšaudė Lietuvos priešus.

—
Žinomas Detroito lietuvių veikėjas Matas Šimonis, Organizacijų Centro pirmininkas ir Detroito Katalikų Federacijos skyriaus pirmininkas, netrukus kalbės į Detroito Lietuvių visuomenę per Amerikos Lietuvių Balso vedamą programą.

—
Detroito paieškomas Albinas Naruševičius, buvęs tremtinys. Lietuvoje buvo Vilkiškio notaru. Jį ieško jo pažįstamieji iš Brooklyn, N. Y. Prašoma kreiptis tuo reikalu į Lietuvių Balso programą, arba Mr. J. P. Uvick, 907 Fox Bldg. Detroit 1, Mich.

—
Išvykusio į USA kariuomenę J. Augustaičio Ford automobilį atstovybė perėmė Dr. J. Brundza. Jis sako, kad dabar vėl gautas naujas naujo modelio Fordų kiekis. Pirmiau užsakymo reikėjo tam tikrą laiką laukti. Dabar automobiliai gaunami greičiau. Džiugu pastebėti, kad ir toje prekybos srityje ima įsivertinti lietuviai.

—
Remdami ALB veiklą, Radijo klubo nariai įstojo Detroito apsigyvenę rašytojas Vytautas Alantas ir jaunas Amerikos lietuvis pianistas Frank Janeck. Jie abu aktyviai prisidėjo prie klubo veiklos. V. Alantas per radiją skaitė paskaitą, kurioje smerkė lietuvių kalbos darymą, o pianistas Frank Janeck jau nekartą dalyvavo Radijo klubo ruošiamuose koncertuose.

—
Balandžio 14 d. ALB programos klausytojai buvo maloniai nustebinti kultūrinio programos priedu, plokštelėmis su Lietuvos Operos pionierių K. Petrausko, A. Kulkas, Grigaitienės ir Antano Sodeikos įdainavimais. Tai buvo operų arijos, kurios lankiusius Kaune operą perkėlė į laisvos Lietuvos kultūros šventovę, į Lietuvos Operos salę.

—
ALB programa kas savaitę gauna gausingus atsiliepimus iš klausytojų, kurie dėkoja už programos vedimo trūšą. Tie pareiškimai pagarsinami per radiją ir klausytojų garbei skiriamos gražios plokštelės. Daugiau ir daugiau prašomi klausytojai rašyti, nes iš jų atsiliepimų skaičiaus sudaromas ne tik klausytojų, bet ir bendrai lietuvių kiekis Detroito ir jo apylinkėse ir tai yra lyg tam tikras lietuviškojo elemento demonstravimas. Kas gali atnešti lietuviams daug naudos ateityje.

—
Amerikos Lietuvių Balso. Radijo klubo pirmininkė ir radijo programos direktorė Mrs. Helen Rauby minėjo 30 metų savo darbo sukaktį Pašto Zinyboje. Mrs. H. Rauby yra gimusi ir mokslus išėjusi Amerikoje. Detroito lietuvių visuomenės gyvenime ji užima vieną iš ryškesnių vietų. Pašto Zinyboje ji eina atsakingas pareigas Claims Departamente.

—
Detroito vis labiau imama svarstyti Lietuvių Namų klausimą. Padėtis iš tikrųjų yra rimta. Detroito lietuvių seniau turėjo savo didelę svetainę, bet ją prarado depresijos metais. Iki šiol vis tenkinosi svetimų svetainių samdymu, kurio nors parengimo proga. Dabar sudaryta komisija tą klausimą išstudijuoti. Tos komisijos pirmininku išrinktas žinomas lietuvis teisėjas J. P. Uvick.

—
Amerikos Lietuvių Balso balandžio 21 d., programoje kalbės Radijo klubo valdybos narys Jonas Kriščiūnas. Jis buvo Lietuvos Kultūros Departamentui Direktorius. Jo kalbos tema: Daina ir Lietuvis, Lietuva kaip dainos šalis.

—

—
Didvyriškųjų partizanų garbei paruošta vaidinimą, kuriame yra muzikos ir garsų efektų. Plokštelės parduodamos be jokio pelno, savikaina, nes Amerikos Lietuvių Balsas Detroito yra ne pelno organizacija. Tikslas — platinoti partiotiškumą lietuvių tarpe. Kreipimosi adresas: American Lithuanian Voice, Inc. WJLB Radio Station. D. Broderick Tower, Detroit, Mich.
(Amerikos Lietuvių Balsas)

—
Svarbus atstovų susirinkimas balandžio 21 d.

—
DLO Centro bendras visų organizacijų atstovų posėdis įvyks šį šeštadienį vakarą p. Armonio salėje, 2386—24th St. (antrame aukšte). Pradžią 7:00 val. vak.

—
Pagal AL Tarybos reikalavimą apsidėti pastoviu mokėsimu Lietuvos išlaisvinimo reikalams, tą klausimą organizacijų atstovai turės išspręsti. Be to, bus renkama valdyba ir 16-to vasario rengimo komisijos raportas.

—
Visi atstovai prašomi būtinai susidomėti ir dalyvauti šiame posėdy balandžio 21 d. p. Armonio salėje minėtu laiku.
—K. J. Semaška, DLOC sekretorius.

—
Pasipuošė dail. J. Pautieniaus paveikslais.

—
A. Aleliūnas, 2109 S. Halsted, "Lietuvių užiegos" savininkas, papuošė savo įstaigą dail. J. Pautieniaus dviem paveikslais. Tai "Birštono", vaizdas" ir "Lietuviai tremtiniai ūkininkai bėgo nuo bolševikų". A. Aleliūnas yra uolus "Naujių" skaitytojas.

PUNCH PRESS AND PLATEN PRESS FEEDERS
PATIKIMIEMS VYRAMS MES TEIKIAME ŠIAS NAUDAS:
• Geras atlyginimas
• Pastovus darbas
• Ne sezoninis darbas
• 1-ma ir 2-ra pakaita
• Būtingo darbo pramonė
• Aukščiausias atlyginimas
• Pastovus darbas (ne sezon.)
• Užtikrinti medžiagų išteklių

• Dykai ligoninės planas
• Apmokamos atostogos
• Du polsio periodai
• Minimum 40 val. darbo savaitė
• DYKAI pelno pasidalinimas
• Modernūs įrenginiai
• "Seimyniška" atmosfera
• Gera transportacija

F. D. FARNAM CO.
4940 WEST FLOURNOY STREET CHICAGO 44, ILL.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?
Inkstai pašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kūne ir jūsų kraujyje. Jei turite sunkumo nusilapinti, jei naktinė dažnai turite keltis, jei galva svajina, nuogara skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų pakai patinė, vartokite **ZOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO. 101**. Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ligų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip:
SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE., CHICAGO 22, ILL.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 West Cermak Road Chicago 8, Illinois
Telefonas VIRGINIA 7-7740

Pradėk taupyti šiandien!

\$10,000

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

INSURED

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

TAUPYKITE ATEIČIAI
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR—kiekvieno taupomai indėliai yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.

KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRS 6 MILIJONŲ 100 TUKSTANČIŲ DOLERŲ.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GROvehill 6-7575

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. Waterfall 8-3060
Pirma kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskyrant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienias pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PULman 5-8277.

A. MONTVID, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 West Madison Street
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vakaro
Telefonas: SEley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepė viršutiniai telefonai, Sankite Midway 3-0001.

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4: 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadienias tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. BR. GAIZUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Avenue
Kampas Archer-California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 popiet, išskyrus sekmad. Trečiad.—pagal susitarimą.

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydotojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p. Trečiad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: VIRGINIA 7-2421

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydotojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30 6—9 vak., penkt. ir sešt. 12—2:30.
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. v. trečiad., penkt. ir seštad. 3—8 v. v.

Skaitykite "N-nas" Garsinkitės "N-nose"

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas dieną, išskyrant treč., sešt. 2 iki 4 Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VINceennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rez. telefonai: COMmodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVE.
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 30 metų praktikas
jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastis artemos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, neturumo, skaudama akių karkš, atitaiso trumparegystę ir tolgaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia netaisingą klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Vaziuojau į namus.
Val.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v. Šeštadieniais iki 6 valandos vakare. Serėdomis uždaryta visą dieną. O Nedėlioį pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso, kreivias akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys skaroja ar niežti, negalite sėdėti ir atdaryti, akys bijo aštrios šviesos, neižiūrėte skaityti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6016.
Nuo 9:30 val. ryto iki 9 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivias Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
Kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais nuo 10 iki 12. Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. LUTKUS
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas Akinų Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRU SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRU ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai gėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, ligos stabdo džiūvimą odos ir perpyšimą tarp pirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydulės nuo visų išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežintių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite tiesiai iš Chicagoje ir apylinkėse, ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį:
LEGULO, Department J, 4847 W. 14th St., Cicero 56, Ill.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Tėvai tebeprotestuoja

Darrel ir Rhoda Labrenz, žydų tikybinės sekto nariai, vis dar tebeprotestuoja prieš jų 8 dienų dukteriai kraujo įleidimą.

Kaip vakar buvo rašyta, tėvai tikybiniais sumetimais nenorėjo leisti savo kūdikiui daryti kraujo transfuzijos, nes tai daryti draudžianti Biblija. Kada įsikišo teismas ir laikinai kūdikio globą perdavė kitam prižiūrėtoji, pagal gydytojų nurodymus buvo padaryta kraujo transfuzija, nes kitaip dukrė būtų mirusi. Prieš transfuziją jos raudonųjų kraujo rutuliukų kiekis buvo sumažėjęs iki 1.950.000 viename kubiniame cm (normaliai turi būti 5 milijonai).

Dabar kūdikis atrodo lyg geriau. Norima daryti antrą transfuziją. Bet ir vėl tėvai, Bibliją po pažastim pasikišę, atėjo į šeimos teismą ir pareiškė prieš tai protestą. Bent jau, jei transfuzija būsimai pakartota, ir vėl jie nesimą atsakomybės, kurią numato Biblija.

Balandžio 26 dieną atvyks MacArthur

Gen. MacArthuras, mero Kennelly pakviestas, yra davęs sutikimą atsilankyti į Chicago. Numatoma, kad generolas bus pakviestas čia atvykti balandžio 26 d. Jo priėmimui yra sudarytas komitetas.

Trečiadienio vakarą 9:24 val. MacArthurą lėktuvas perskrido Chicago. Ta proga gubernatorius Stevensonas persiuntė MacArthurui sveikinimo telegramą, į kurią netrukus generolas atsakė su padėka.

1,500 baigs pilietybės kursų

Gegužės mėnesį Chicagoje baigs 1500 suaugusiųjų anglų kalbos ir pilietybės kursų ir laikys egzaminus.

Jie mokosi 203 Chicagoje švietimo tarybos kursuose.

Priimsią anti-komunistinį įstatymą

Illinojaus senatas davė suprasti, jog jis numato priimti Broyles įstatymą bausti priešvalstybiniams asmenims.

Pagal šį įstatymo projektą skiriama iki \$20.000 baudos ir 20 metų kalėjimo, arba abi bausmės kartu, tiems asmenims, kurie nusikals siekdami jėga nuvesti valdžią ar priklausydami organizacijoms, turinčioms šio kius tikslus.

Kitoj lyty, Illinois atstovų rūmai 127:3 balsais priėmė įstatymą, kuriuo padidinama senatvės ir neregijų pensijų maksimumas nuo \$65 iki \$78 per mėnesį. Be to, vienu balsu buvo priimtas įstatymas, padidinas bausmės už narkotikų pardavinėjimą; nusikaltusieji jų pardavinėjimu nepilnamečiams galės būti baudžiami kalėjimu iki gyvos galvos.

Didysis gynybos bandymas

Trečiadienį rytą įvyko trečias ir didžiausias Chicagoje civilinės gynybos bandymas ryšium su tariamu atominės bombos sprogdinimu. Bomba tariamai sprogo 10 v. rytą ties 79 ir State gatvėmis.

Bandyme dalyvavo apie 400 vežimų ir daugiau kaip 1,000 civilinės gynybos darbininkų. Čia ypač buvo kreipiamas dėmesys į vieningos susisiekimo sistemos sudarymą. Bandymas buvo sekamas iš helikopterio. Kalbėtojas pareiškė pasitenkinimą bandymo rezultatais.

"GYVENO KARTĄ 4 DRAUGAI"

S. Pilka, K. Oželis P. Mačys ir A. Brinka (iš kairės į dešinę)

Šį sekmadienį Sokolų salėje, 2337 So. Kedzie Ave., 3:30 val. po pietų vaidins 4 veiksmy komediją "Gyveno kartą 4 draugai".

Daugiau vėžio vaistų bandymai

Isteigtoji naujųjų vėžio ligai gydyti vaistų, krebiozono, fundacija paskelbė, jog ji padovanosianti 25,000 ampulių krebiozono bandymo tikslams. Vaistai bus išdalinti kolegijoms ir tyrinėjimui įstaigoms. 1 ampulė turi 1½ kubinio centimetro vaistų.

Fundacijos tikslas paskleisti krebiozeną, kurį atrado Dr. Durovič ir kurį gamins pats išradėjas su savo pagalbininkais. Fundacija įregistruota Springfielde kaip nepelno organizacija.

Liki šiol bandymo tikslais Dr. Stefan Durovič buvo išdalijęs daugiau negu 4,00 ampulių šio vaisto.

Išgelbėjo nuo elektrinės kėdės

Gubernatorius Stevensonas pakeitė mirties bausmę elektros kėdėje 19 metų žmogžudžiui Sidney Johnsonui 199 metų kalėjimo bausmę.

Nusikaltėlis 1949 m. rugsėjo 20 dieną nužudė policininką D. F. Keating, 20 m., kai Johnson ir jo kompanijonas to policininko buvo sulaukęs klausinėjimams.

Gubernatorius bausmės sušvelninimą pagrindė tuo, kad nusikaltėlis negras Johnson iš anksto neturėjęs nužudymo tikslų, be to, neturėjęs savo praecitų nusikaltimų.

Kas gali būti vadas

Jaunimo vadų suvažiavime Chicagoje Dr. Menninger, psichiatras, skaitė paskaitą apie tai, kas tinka į visuomenės vadus.

Kas tokiu uorįs būti, turįs atsakyti į šiuos klausimus: 1 ar daugiau esi patenkintas duodamas negu gaudamas. 2. ar gali užmegzti nuolatinę, patenkintą draugystę? ar gali mylėti, jei kuris tavęs ir nekenčia? 3. ar esi kūrybinis asmuo; ar gali atsiduoti savo šeimai, draugams, bendruomenei? 4. ar gali pasinaudoti patyrimu? 5. ar gali tikrai nugalėti baime? 6. ar gali daugiausia laimėti iš pastovios realybės; jei negauni tinkamų kortų, ar atsisakai lošti?

Kas atitinkamai galės atsakyti pats sau į šiuos klausimus, turįs duomenų būti visuomenės vadu.

Palestinon iš anapus geležinės uždangos

Į Chicago yra atvykęs Izraelio susisiekimo ministras Joseph. Jis pareiškė, jog kas mėnuo apie 20,000 imigrantų atskrenda iš Irako. Apie 6,000 kas mėnuo atvyksta iš Rumunijos. Joseph pabrėžė, jog Izraeliui reikia daugiau susisiekimo, transporto priemonių. Tuo tikslu jis noris pasikalbėti su Amerikos ekspertais.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIENOS išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

SPORTAS

FUTBOLININKŲ PASTOGEJ

Sekantį sekmadienį 3 val. p.p. Lituanicos futbolo komanda toje pačioje aikštėje, prie 59-tos ir Paulina gatvių, žais antrąsias pirmenybių rungtynes.

Po rungtynių, 7 val. vak., Tremtinių Namuose, 2244 W. 23 Pl., įvyks "Lituanicos" ruošiamas šokių vakaras, grojant B. Pakšto kapelai.

Visi sporto bičiuliai kviečiami atsilankyti ne tik į rungtynes ir pabūti stebėtojais, bet taip pat ir į vakarą, kuriame kiekvienas galės "aktyviai" pasireikšti.

—Apie lietuvius futbolininkus rašė visi didieji Chicago dienraščiai, kurių futbolo skyrių vedėjai pažymėjo apie pirmąjį lietuvių pergalę. Tai rodo, kad futbolo dėka lietuviams yra gera proga prasimušti į plačias amerikiečių sporto platumas.

Užjūrių žurnalistai Chicagoje

35 redaktoriai ir žurnalistai iš Didž. Britanijos salų, Europos, Afrikos, Viduriniųjų Rytų ir Indijos bal. 26 d. atskrenda į Chicago.

Ekskursantai lanko JAV miestus, norėdami susipažinti su Amerikos ekonomija.

Apsivalymai ir gražuolės

Kiekvienam bendram visuomeniniam reikalui reikia turėti ir gražuolę... 1951 metų "Chicago apsišvarinimo gražuolės" titulas tenka televizijos aktorėi Kay Westfall. Jai teks karaliauti šeštadienį Michigan Avenue švaros parade.

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir skidien "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti. Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, į kurį reikia kreiptis.

GIVE NOW

MOBILIZE

for DEFENSE

through Your

RED CROSS

Garsinkitės "N-nose"

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui
MURINIS namas, su kepyklos bizniu arba be. Krautuvis ir gyvenimui kambariai. 4601 So. Talman Ave. Lafayette 3-6046.

PARDAVIMUI 7 butų mūrinis namas. Neša \$6,900 rendos ir metus. Gera procentuoja 15 nuosimti, 3 krautuvis, 4 flatai. Taip pat 2 bižnivi lotai. Yra Archer gatvėje. Dėl ligos priežasties parduoda. Viena butą galima tuoj užimti. John Atkočaitis, 5104 Archer Ave., Tel. Lafayette 3-2014.

6 APARTMENTAI. 4—4-ris, 1—2 ir 1—6. Pajamų virš \$2000 mėnesi. 33rd Place arti Lituanica Avenue. GORDON REALTY CO. Yards 7-4329

NEAR 71st So. Richmond. Beautiful 5 room brick residence. Hot air heat, stoker, 2 car frame garage. Bargain. Call HEMLOCK 4-2012

NORIU SKUBIAI PARDUOTI
Taverną ir 4 kambarių butą. Išdirbtas geras biznis. Pardavimo priežastį sužinosite vietoje.

2041 WEST 63rd STREET
Phone: GRovehill 6-9702
arba klauskite savininko
3559 SO. EMERALD AVE.
Phone: YARDS 7-6802

TAVERNA IR NAMAS
Skubiam pardavimui mūrinis namas su 4 ir 6 kambarių flatais ir tavernos bizniu, Marquette Parko kolonijoje. Taverną ir vieną flatą galima tuoj užimti. Rašykite Box 3278, 1739 S. Halsted St., Chicago.

GALIMA PASTATYTI
5 ar 6 flatų butus prieišais Marquette Park, netoli lietuvių bažnyčios, kur gausite gerą rendą ir turėsite modernišką namą.
Taipgi galim pastatyti 5 arba 6 kambarių rezidenciją irgi prieišais Park. Kam reikalinga matykite statytoją JOSEPH VILIMAS. 6753 So. Rockwell Street.

VASARINIS Rezortas, 12 akry. Gražus laukas, plati pieva. Didžiuliai pavėsio medžiai tarp pastatų. 25 kambariai, virtuvė ir valgomasis, pilnai įrengta. Puiki proga. Yra prie St. Joseph River, 11 mylių nuo Benton Harbor, Mich. Kaina \$25,000. Rašykite Box 3282, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

620 NO. Monticello, 2 aukštų mūrinis. Atskiri furnasai, 5-5 kam., 2 karų garažas. Tuoj galima užimti 1 aukštą. \$17,900. KEDZIE 3-2177.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

PARDUODAMA 180 akry farma. Geri pastatai. 9 kambarių namas, dveji uždaryti porčiai. Viskas įtaisyta moderniai. Yra geras salio, ir gera žemė. Daug dirbamų ir miško. Parduodam dėl senatvės. V. Martinitis, Rt. 1, Freesoil, Mich.

PARDAVIMUI 80 akry geros žemės ukis. 6 kambarių stuba ir kiti geri pastatai. John Baldauskas, Route 2, Scottville, Mich. Box 987, pusantros mylios į šiaurę nuo Scottville. Kaina \$9,000.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir sunkvežimiai Pardavimui

A & C MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ BARGENAI

49 BUICK super sedan, radio, heater, hydromatic.
48 Plymouth sp. deluxe club coupe.
50 FORD sedan, radio, heater.
49 FORD sedan, radio, heater.
48 DODGE custom sedan, R. H.
48 DE SOTO custom sedan, R. H.
48 CHEVROLET sedan, Like new.
49 PLYMOUTH special sedan.
48 Chrysler Windsor sedan, R. H.
49 Chrysler Windsor, radio, heater.
Ir daug kitokių gerų automobilių, ant kurių sutapysite nuo \$100 iki \$500. Lengvais išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
"U will like us"
4030 ARCHER AVENUE

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE
Rakandai ir įtaisai Pardavimui

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsimė—Kreditas.
Lafayette 3-2977
Pasirinkimas gražiausių spalvų.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

MACHINISTS
MUST BE EXPERIENCED MEN

Steady work, night bonus, pension plan. Rest periods.
Insurance program and many other benefits
DRAFTSMAN
Top pay to top men. Many company benefits.

— APPLY —
HOUDAILLE-HERSHEY CORP.
1455 WEST 38th STREET

LEADER ELECTRIC CO.

Has emmediate opening
for

SHEET METAL MECHANIC
Must be experienced

• Pleasant working conditions
• Top pay to top men
• Paid holiday and vacations.

Apply
3500 NO. KEDZIE AVENUE

RAKANDŲ UZBAIGĖJŲ IR ŽIBINTOJŲ REIKIA

Patyrusių pageidaujama, bet mes galėsime išlaivinti jaunus

★ Nuolatinis darbas
★ 40 valandų darbo savaitė
★ Daug naudų darbininkams
★ Tuoj pirkinį nuolaida
★ REIKIA MOKETI ANGLŲ KALBOS.

KREIPKITES ŠIANDIEN
Matykite MR. GAY

THE FAIR WAREHOUSE
14th ir State Street

Statinių dirbėjų reikia

Jeigu jūs esate geras tamprių statinių dirbėjas, ir suprantate lopymo bei perstatymo senų statinių darbą, mes galime jums pasiūlyti gerą, pastovų darbą. — Mūsų statinių dirbėjų daro gerus pinigus.

\$1.75 iki \$2.00 į valandą
Mes apmokėsime jūsų kelionę į Milwaukee ir už pervedimą jūsų įrankių. — Sutarkysime kambarius ir valgi.

Naudos, kurias jūs šitame darbe turėsite, yra apmokamos atostogų, grupinė apdrauda ir ligoninė. Pulkios darbo sąlygos. Rašydami malonėkite nurodyti, kur paskutiniu metu dirbote ir kada pradėsite čia dirbti.

NORTHWESTERN BARREL CO.

3111 — 5th Avenue
South Milwaukee, Wis.

VYRAS REIKALINGAS

sandėlyje prie mašinų taisymo darbo. 17th ir Clinton St. apylinkėje

Pašaukite STate 2-7634.

SARGO REIKIA

4 po pietų iki vidurnakčio Pastovus darbas, geras alga. **FRIEDLER VOSHARDT CO.** 763 W. Lexington

MECHANICS. must be experienced, in servicing and rebuilding contractors equipment.

Top pay to top men. Steady work. Apply
WESTERN EQUIPMENT SERVICE COMPANY, 3145 W. Lake Street.

METAL SORTER
Patyrusio; gera alga, puikios darbo sąlygos. Aplikantai turi suprasti anglų kalbą.

ALLIED METAL COMPANY
Canal 6-2492

PLASTIC MOLD MAKERS
Dirbti naktinis, viršlaikis.
• Dykai apdrauda
• Apmokamos atostogos
MIDLAND DIE & ENGRAVING COMPANY
1800 West Bernice

BUCERIO PATYRUSIO
Aplikantas turi kalbėti ir suprasti anglų kalbą.
4931 So. Ashland Ave.
Yards 7-3140

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

MACHINISTS
MUST BE EXPERIENCED MEN

Steady work, night bonus, pension plan. Rest periods.
Insurance program and many other benefits
DRAFTSMAN
Top pay to top men. Many company benefits.

— APPLY —
HOUDAILLE-HERSHEY CORP.
1455 WEST 38th STREET

SHEET METAL WORKERS

ELECTRICIAN
COACH CARPENTER

PIPE FITTERS
Must have 4 years experience

Apply
W. C. BARRER
Bldg. C-4—4200 W. KINZIE
NORTH WESTERN RY.

ATSAKINGA KOMPANIJA

Pageidauja kelių nepatyrusių pardavėjų. Galima uždirbti \$75 iki \$150 į savaitę. Uždarbis komiso sąlygomis. Aplikantai turi suprasti ir kalbėti angliskai.

Atsišaukite telefonu:
LAWndale 2-1632

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Darbininkų ir Darbininkių Reikia

VYRŲ ARBA MOTERŲ

INDŲ PLOVEJŲ REIKIA
Nuolatinis darbas.
Valgis ir uniformos parūpintos
PRESBYTERIAN HOSPITAL
1753 West Congress St.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

LENGVAS DIRBTUVES DARBAS
darbščiai, patikimai mergaitėi.
1-mai ir 2-rai pakaitai.
• Būtinioje pramonėje darbas
• Pakankami žalos medžiagos
• Ištekliai
• Aukščiausias atlyginimas
• Pastovus darbas — ne sezoninis
48 valandų darbo savaitė, 2 poilsio periodai. NEMOKAMAS ligoninės planas, apmokamos atostogos "šeimyniška" atmosfera, patogi transportacija.

F. D. FARNAM CO.
4940 W. FLOURNOY ST.

REIKIA patyrusių moterų skirstymui vartoti popierių.
618 W. TAYLOR STREET.

BEAUTY OPERATOR
Patyrusios. Pilnam laikui arba daliai. S. W. side. Aplikantė turi mokėti anglų kalbos. Prašome nesi-kreipti pirmadienį, nes salonas yra uždarytas.
HEMLOCK 4-2605

REIKALINGA lietuviškai kalbanti čia augusi lietuvaitė. Turi mokėti "typing". Nuolatinis 5 dienų savaitėje malonus darbas. Geras mokytis. Darbas Marquette Park apylinkėje.
Šaukite: GROvehill 6-7576

ICE CREAM DIRBTUVĖ
Patyrimas nereikalingas
48 valandų darbo
Pusantro mokesčio kas virš 40 valandų darbo savaitėje.
Uniformos parūpintos.

KREIPKITES ŠIANDIEN

BOWMAN DAIRY CO.
426 N. Whipple St.
(Arti Franklin Blvd.)

REIKIA TARNAITES—NUOLAT
Lengvam namų darbiui, padėti prižiūrėti vaikus. Pulkūs namai. Privatus kambarys, vonia ir radijo, geras mokytis. Reikalingas palūdimas. Tel. MUseum 4-3935.

REIKIA MOTERS
Lengvam namų ruošos darbiui. Pulkios darbo sąlygos. Kambarys, valgis ir mokytis. Turi suprasti anglų kalbą. Šaukite: JUniper 8-3758.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Rei-kale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

SINGER SEWING MACHINE COMPANY

4222½ Archer Avenue
Tel.: FFrontier 4-6847.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieruotojai

MALIAVOJAME, popieruojame. Geras darbas. Pigi kaina. Telefonuokite STANLEY 5 val. vakare.
CRAWFORD 7-0797.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

RENDON 3 kambarių furnišuotas apartamentas. Vartoti vieną maudyne. 6231 SO. KENWOOD AVE.
Butterfly 8-9203.

RENDON kambarių dėl vyro. Galima gamintis valgi. \$5 į savaitę.
6541 So. Campbell.

RENDON kambarys. Galima vartoti virtuvę. 3244 So. Halsted St., antras aukštas iš priekio.

RENDON miegamasis kambarys su virtuvės ir šaldytuvu privilegijomis. 1900 SO. UNION AVE.

PERSONAL Asmenų Ieško

NORĖČIAU susitikti su Chicago ar apylinkių 50-58 metų amžiaus moterimi, kad galėčiau ją vesti. Turiu namą, reikalingą šeiminkė. Gavęs adresą, asmeniškai sutiksiu. Box Nr. 3282, 1739 So. Halsted Street.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI taverna su įrengimais. Gera apylinkė, geras lysas. 3 kambariai užpakalyje. Renda \$85 į mėnesį. Pilna kaina \$2,500.
3212 SO. HALSTED ST.

TAVERNA su 6 kambarių apartamentu. Namas neseniai permoduliuotas. Parduos biznį arba tiktai namą. Savininkas gali išnuomoti krautuvis ir apartamentą tinkamiems žmonėms. Tiktai maža reikia įmokėti. Wallace arti 35th St.
GORDON REALTY CO.
Yards 7-4329.

PARDUODAMAS tavernos biznis. Yra visi elektriniai šaldytuvai. 4 kambarių butas užpakalyje. 3259 S. Union Ave., DANube 6-9793.